

VEILEDER FOR ØKONOMISK RÅDGIVNING

Standard for arbeid med utenrettslige gjeldsordninger i Nav

Oktober 2021

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	4
1 Formål.....	5
2 Definisjoner	5
3 God rådgivningsskikk.....	5
4 Utenrettslig gjeldsordning	5
4.1 Vurdering av om utenrettslig gjeldsforhandling bør innledes	5
4.2 Igangsetting av utenrettslig gjeldsforhandling, åpningsbrev	5
4.3 Om gjeldsforhandlingene og partenes plikter i gjeldsforhandlingsperioden.....	6
4.3.1 Fredsplikt og betalingsutsettelse.....	6
4.3.2 Avklaring av ikke-berostilte krav	7
4.3.3 Behandling av utleggstrekk i gjeldsforhandlingsperioden	7
4.3.4 Ubehandlede samt nye begjæringer om utlegg.....	7
4.3.5 Igangsatt tvangsrealisasjon av formuesgoder som ønskes beholdt	7
4.3.6 Solidarisk ansvarlige.....	7
4.3.7 Om brukers plikter under gjeldsforhandlingene	7
4.3.8 Om kreditorenes plikter under gjeldsforhandlingene	8
4.3.9 Inngåelse av utenrettslig gjeldsordning	8
4.3.10 Melding om resultatet av gjeldsforhandlingene	8
4.4 Forslag til utenrettslig gjeldsordning	8
4.4.1 Forslagsbrev.....	8
4.4.2 Om forslaget materielle innhold	9
4.5 Heving og endring av gjeldsordning	10
5 Særlig om forhandlinger med Nav Innkreving.....	11
5.1 Innledende orientering til bidragspliktige.....	11
5.2 Innledende vurderinger ved gjeldsforhandlinger med Nav Innkreving.....	11
5.3 Kravsbehandlingen	11
5.3.1 Løpende underholdsbidrag til barn.....	11
5.3.2 Ektefellebidrag.....	11
5.3.3 Bidragsgjeld.....	12
5.3.4 Andre tilbakekrevingssaker i Nav	12
5.4 Særlige regler om gjeldsforhandlingene (prosessregler)	12
5.4.1 Kompetent organ for søknad om utsettelse, nedsettelse og ettergivelse	12
5.4.2 Særlige regler om dokumentasjonskrav mv. overfor Nav Innkreving	12
6 Forhandlinger med Statens Innkrevingsentral (SI)	13
6.1 Innledende vurderinger ved gjeldsforhandlinger med SI	13
6.2 Studielån	13
6.3 Krav som har sitt grunnlag i en straffbar handling	13
7 Gjeldsforhandlinger med skatte- og avgiftskrav	14
7.1 Kompetent organ for søknad om utenrettslig gjeldsordning	14
7.2 Om forslaget til utenrettslig gjeldsordning med skatte- og avgiftskrav	14
8 Kommentarer til standarden	15

Til 1 Formål	15
Til 2 Definisjoner.....	15
Til 3 God rådgivningsskikk	15
Til 4.1 Vurdering av om utenrettslig gjeldsordning bør innledes.....	15
Til 4.2 Åpningsbrev	16
Til 4.3.1 Fredsplikt og betalingsutsettelse	17
Til 4.3.2 Avklaring av ikke-berostilte krav	18
Til 4.3.3 Behandling av utleggstrekk i gjeldsforhandlingsperioden.....	18
Til 4.3.4 Ubehandlede, samt nye, begjæringer om utlegg.....	18
Til 4.3.5 Igangsatt tvangsrealisasjon av formuesgoder som ønskes beholdt.....	18
Til 4.3.6 Solidarisk ansvarlige.....	18
Til 4.3.7 Om brukes plikter under gjeldsforhandlingene.....	19
Til 4.3.8 Om kreditors plikter under gjeldsforhandlingene	19
Til 4.3.9 Inngåelse av utenrettslig gjeldsordning	19
Til 4.3.10 Melding om resultatet av gjeldsforhandlingene.....	19
Til 4.4.1 Forslagsbrev.....	20
Til 4.4.2 Om forslaget materielle innhold.....	20
Til 4.5 Heving og endring av gjeldsordning	20
Til 5 Gjeldsforhandlinger med Nav Innkreving	21
Til 5.1 Innledende orientering til bidragspliktige.....	22
Til 5.2 Innledende vurderinger ved gjeldsforhandlinger med Nav Innkreving	22
Til 5.3.1 Løpende underholdsbidrag til barn	23
Til 5.3.2 Ektefellebidrag.....	23
Til 5.3.3 Bidragsgjeld.....	23
Til 5.3.4 Andre tilbakebetalingskrav i Nav	24
Til 6 Gjeldsforhandlinger med Statens Innkrevingssentral	24
Til 6.1 Innledende vurderinger ved forhandlinger med Statens Innkrevingssentral (SI)	24
Til 6.2 Studielån	25
Til 6.3 Krav som har sitt grunnlag i en straffbar handling	25
Til 7 Gjeldsforhandlinger med skatte- og avgiftskrav.....	25
Til 7.2 Om forslaget til utenrettslig gjeldsordning med skatte- og avgiftskrav.....	26
8 Dokumenteksempler.....	28
8.1 ÅPNINGSBREV	28
8.2 TILBAKEMELDING PÅ ÅPNINGSBREV FRA KREDITORENE.....	30
8.3 FORSLAGSBREV MED BETALINGSPLAN.....	31
8.4 FORSLAGSBREV MED ENGANGSBELØP	32
8.5 FORSLAGSBREV MED BETALINGSPLAN OG FORSERT NEDBETALING	33
8.6 TILBAKEMELDING FRA KREDITORENE PÅ FORSLAGSBREV	34
8.7 INFORMASJON TIL KREDITORENE OM FORHANDLINGRESULTATET	35
8.8 INFORMASJON TIL NAMSMANNEN OM UTENRETTSLIG GJELDSFORHANDLING.....	36
8.9 INFORMASJON TIL NAMSMANNEN OM NAV S VURDERING AV EGENFORSØK.....	37
8.10 INFORMASJONSBREV TIL SOLIDARISK MEDFORPLIKTEDE.....	38

FORORD

På bakgrunn av den raske utviklingen på feltet økonomisk rådgivning har det meldt seg et behov for oppdatering av Standard for utenrettslige gjeldsordninger i Nav.. Dette gjelder særlig på bakgrunn av omorganiseringen av Skatteetaten og endringene på det offentlige innkreivingsområdet. Det er også behov for noen nye anbefalinger på bakgrunn av utviklingen i praksis omkring frarådingsplikten, herunder i forbindelse med vedtakelsen av den nye finansavtaleloven som ventes å tre i kraft 1. januar 2022. Det er videre tatt med noe informasjon fra forslaget til ny inkassolov som ble fremlagt av en arbeidsgruppe i 2020, og som det i enkelte sammenhenger anbefales å hente argumentasjon fra. Arbeidsgruppen foreslår bl.a. at inndrivningen skal stilles i bero under i en periode på inntil fire måneder, dersom skyldneren eller skyldnerens representant har bedt om det. Arbeidsgruppen viser til at et hensyn bak denne fredsplikten er å skape lojalitet mellom fordringshaverne. Videre foreslår arbeidsgruppen at inkassoforetaket skal svare på henvendelser om gjeldsforhandlingene innen angitte frister, så lenge fristene er rimelige. Det foreslås også at forslag til utenrettslige gjeldsordninger skal godtas med mindre det er saklig grunn til å avslå, der fremmedinkassoforetak har fullmakt til å ta stilling til forslag til utenrettslige gjeldsordninger. Dersom inkassoforetaket behandler forslaget, foreslår arbeidsgruppen at det skal kunne ta et mindre gebyr for arbeidet, på 140 kroner.

Standarden er ajourført frem til september 2021. Det er en ambisjon å holde den så oppdatert som mulig, bl.a. gjennom jevnlig kontakt og dialog med Innkreivingsdivisjonen i Skatteetaten, som arbeider med en gjennomgripende reform av offentlig innkreivning. Endringer på feltet skjer imidlertid raskt, og det anbefales å sjekke relevante nettsider hyppig for å fange opp nytt regelverk, nye skjemaer osv., bl.a. i forhold til Skatteetaten, se netthenvisingene i standarden her.

Revisjonen av standarden er i hovedsak oppdateringer og klargjøringer, og innebærer ikke endringer som er til skade for kreditorerne. Det har derfor ikke vært ansett nødvendig med foreleggelse for representanter for private kreditorer. Endringene når det gjelder offentlige kreditorer har vært forelagt Innkreivingsdivisjonen i Skatteetaten.

Oslo, oktober 2021

Egil Rokhaug

FRA FORORDET TIL FORRIGE UTGAVE

I 1995 utarbeidet Fylkesmannen i Oslo og Akershus, i samarbeid med en rekke representanter fra kreditorsiden, en samling rutiner for arbeid med økonomisk rådgivning generelt, og for utforming av utenrettslige gjeldsordninger spesielt, den såkalte "Dokumentasjonsstandard". Denne standarden har helt siden den utkom første gang i 1995 vært i utstrakt bruk blant økonomiske rådgivere og har dessuten vært mye brukt i opplæringsammenheng. Dokumentasjonsstandard ble sist revidert i 2005.

I 2015 nedsatte Arbeids- og velferdsdirektoratet en arbeidsgruppe for å utrede og fremme forslag til en ny og mer omfattende standard. Arbeidsgruppen bestod av representanter fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Gjeldsoffer-Alliansen (GOA), Lindorff AS, Økonomiske Rådgivere i Norge (ØRN), NAV Nord-Trøndelag, Norske Inkassobyråers forening - nå Virke Inkasso, NAV Ressurscenter Arendal, samt de to innkreivingsentralene NAVI og SI. Sistnevnte representerte også Skatteetaten. Et utkast ble sendt på høring våren 2017, hvorefter en revidert standard ble fastsatt høsten 2017.

Standarden som nå foreligger, gjelder fremgangsmåter ved behandling av tunge gjeldssaker hvor siktemålet er å få til en utenrettslig gjeldsordning. Den inneholder også særlige anbefalinger om hvordan forhandlinger med NAV Innkreivning (NAVI) og Statens innkreivingsentral (SI) kan innrettes. Denne delen er utarbeidet i nært samarbeid med innkreivingsentralene. Disse etatene kjennetegnes av at de har krav som er utstyrt med såkalte dekningsprivilegier, og at de både i sin rolle som oppkreivere og som kreditorer har begrensede muligheter til å forhandle om ettergivelse.

Den nye standarden har fått betegnelsen *Standard for utarbeidelse av utenrettslige gjeldsordninger i NAV*. Den er betydelig omarbeidet og utvidet i forhold til den nevnte Dokumentasjonsstandard. Dette gjelder særlig beskrivelsen av forhandlingsrutiner mv. ved kontakt med offentlige kreditorer, samt partenes gjensidige plikter og rettigheter under forhandlingene. Disse områdene var lite berørt i Dokumentasjonsstandard. Det er også tatt inn noen flere anbefalinger når det gjelder gjeldsordningenes materielle innhold. Hovedstrukturen i Dokumentasjonsstandard er imidlertid søkt bevart, herunder dens hovedidé om å skape mest mulig ensartede og gjenkjennelige rutiner for saksgang ved forhandlinger om utenrettslig gjeldsordning. Avslutningsvis nevnes at heller ikke den standarden som nå er utviklet representerer noe bindende pålegg om etterfølgelse fra rådgivere, brukere eller kreditorer. Det er således kun tale om anbefalte retningslinjer. Standardens styrke ligger i at representanter for sentrale kreditororganisasjoner har vært involvert og kan anbefale overfor sine medlemmer at den følges.

1 FORMÅL

Formålet med denne standarden er å legge til rette for gode samarbeidsrutiner mellom økonomiske rådgivere og kreditorer i arbeidet med utenrettslige gjeldsordninger.

2 DEFINISJONER

Med *utenrettslig gjeldsforhandling* menes en reforhandling av gjeldsforpliktelser som ikke reguleres av gjeldsordningsloven eller konkursloven. Med *utenrettslig gjeldsordning* menes en ikke særskilt lovregulert og frivillig betalingsordning mellom skyldneren og dennes kreditorer. Med *rettslig* eller *offentlig gjeldsordning* menes en frivillig eller tvungen ordning etter gjeldsordningsloven.

Med *økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning* menes råd og veiledning overfor personer med økonomiske problemer, herunder juridisk rådgivning, bistand til forhandlinger med kreditorene og utarbeidelse av utenrettslige gjeldsordninger. Utrykket *gjeldsrådgivning* brukes i enkelte sammenhenger også om tyngre økonomisk rådgivning.

3 GOD RÅDGIVNINGSSKIKK

Økonomisk rådgiver skal utføre all rådgivning i overenstemmelse med gjeldende krav til forsvarlighet og god rådgivningsskikk.

4 UTENRETTLIG GJELDSORDNING

4.1 VURDERING AV OM UTENRETTLIG GJELDSFORHANDLING BØR INNLEDES

Dersom brukeren må antas å ha behov for reforhandling av sine gjeldsforhold, herunder gjeldssanering, skal Nav -kontoret vurdere om utenrettslige gjeldsforhandlinger bør innledes.

Ved vurderingen skal det bl.a. legges vekt på brukerens egne muligheter til å gjennomføre en gjeldsforhandling og en gjeldsordning, og om saken med hensyn til omfang og vanskelighetsgrad mv., er egnet for utenrettslig behandling, jf. bl.a. gjeldsordningsloven § 1-3 tredje ledd.

Dersom det kan være aktuelt for bruker å søke om gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven, bør namsmannen, av hensyn til kravet om egenforsøk, om nødvendig varsles om hvorvidt utenrettslige gjeldsforhandlinger er vurdert eller forsøkt, jf. gjeldsordningsloven § 1-3 tredje ledd fjerde punktum.

Dersom det fremkommer opplysninger som gir grunn til å anta at kreditorene kan ha brutt frarådingsplikten eller avslagsplikten, jf. finansavtaleloven § 47/ny finansavtalelov § 5-4 (lån gitt etter 1.1.2022), bør dette søkes avklart før utenrettslig gjeldsordning igangsettes eller søknad om gjeldsordning etter gjeldsordningsloven anbefales. Eventuell sak/saker hvor lånefordringer kreves helt eller delvis nedsatt som følge av pliktbrudd som nevnt, bør gjennomføres/vurderes før utenrettslige gjeldsforhandlinger iverksettes eller bruker eventuelt anbefales å søke om gjeldsordning etter gjeldsordningsloven.

4.2 IGANGSETTING AV UTENRETTLIG GJELDSFORHANDLING, ÅPNINGSBREV

(1) Dersom nødvendige opplysninger ikke allerede foreligger, skal innledning av forhandlinger med kreditorene meddeles ved et åpningsbrev. Åpningsbrevet skal gi kreditorene et foreløpig beslutningsgrunnlag, bl.a. for vurderingen av berostillelse, se 4.3.1 her, og gi bruker/rådgiver nok informasjon til å utforme et forslagsbrev, se punkt 4.4.1 her. Åpningsbrevet skal sendes ut når kreditorfellesskapet er kartlagt, og det skal bare sendes til kjente kreditorer. Se eksempel i punkt 9.1 her. Nedenforstående opplysninger bør vurderes medtatt i åpningsbrevet:

- a) Skyldnerens familiesituasjon og evt. forsørgelsesbyrde, bolig- og arbeidsforhold, utdanning og arbeidspraksis samt andre personlige forhold av betydning for saken, herunder hvilke muligheter skyldneren antas å ha til å betjene gjeld fremover i tid.

- b) Hovedårsaken til at problemene har oppstått, for eksempel arbeidsledighet, tap i næring, for høyt opptak av forbrukskreditter, samlivsbrudd, strafferettslig gjeld, misbruk av rusmidler el.l.
- c) Inntekter, utgifter og formuesforhold, samt en foreløpig oversikt over gjeldssituasjonen. Det bør settes opp en tabell som viser foreløpig overskudd/underskudd, resultat osv.

(2) En oversikt over dokumentasjoner som er fremlagt/krevet fremlagt for rådgiveren og om disse anses tilfredsstillende. Dokumentasjonen skal ikke oversendes kreditorene i åpningsbrevet, men rådgiver skal bekrefte overfor kreditorene at den er fremlagt. Med mindre det fremstår som åpenbart unødvendig skal det også gis opplysninger og fremlegges dokumentasjon om samboers økonomi.

(3) I alminnelighet skal bruker fremlegge følgende dokumentasjoner;

- a) Lønnsutskifter eller annen inntektsdokumentasjon for siste tre mnd.
- b) Likningsutskrift for siste år
- c) Dokumentasjon på særlige utgifter (utover det som inngår i livsoppholdssats)
- d) Husleie
- e) Verditakst av nyere dato vedrørende evt. formuesgjenstander
- f) Eventuell sluttinnberetning fra konkursbehandling
- g) Utskrift fra kredittopplysning og evt. gjeldsregister

(4) Kreditorene skal anmodes om å gi den informasjon som er nødvendig for den videre behandlingen av saken. I alminnelighet skal kreditorene bes om å gi opplysninger om følgende forhold;

- a) Data for identifikasjon av kravet og dets størrelse pr. åpningsdato
- b) Kravets innfordringsmessige status
- c) Om kreditor kan forhandle fritt om kravet (gjelder fortrinnsvis SI/NAV INNKREVING/Skatt)
- d) Rentebetingelser
- e) Stiftelsesdato
- f) Om det er etablert sikkerhet for kravet
- g) Om delbetaling/dividende vil bli ansett som rente- eller avdragsbetaling
- h) Eventuelle krav til dokumentasjon utover det som allerede er opplyst/fremlagt

(5) Kreditorene skal i åpningsbrevet oppfordres til fredsplikt slik som beskrevet under punkt 4.3.1 i standarden her, og anmodes om snarest å tilkjenne sin holdning til oppfordringen.

(6) Åpningsbrevet bør i tyngre saker inneholde en foreløpig plan for det videre arbeid i saken, herunder om hva som planlegges gjort med evt. eiendeler.

(7) Kreditorene bør gis en frist på minst 3 uker til å gi tilbakemelding på åpningsbrevet. Brevet skal også sendes evt. medforpliktete, jf. 4.3.6, samt namsmannen til orientering.

(8) Det skal vurderes om bruker bør fritta kreditorene fra taushetsplikt, jf. finansforetaksloven § 16-2, 3. ledd (b) inkassoloven § 28 og forvaltningsloven § 13.

(9) Fullmakt til å opptre på brukers vegne i saken.

(10) Dersom bruker skal opptre på egen egne vegne i saken, herunder signere utsendelser og motta tilbakemeldinger fra kreditorene, er fullmakt ikke nødvendig. Det bør vurderes nøye om bruker er i stand til dette. Vurderingstemaene som er nevnt i gjeldsordningsloven § 1-3 tredje ledd kan brukes som veiledning.

4.3 OM GJELDSFORHANDLINGENE OG PARTENES PLIKTER I GJELDSFORHANDLINGSPERIODEN

4.3.1 FREDSPLIKT OG BETALINGSUTSETTELSE

Under gjeldsforhandlingene skal begge parter bidra til at saken stilles mest mulig i bero i inntil 4 måneder, slik at ikke noen kreditor blir utilbørlig begunstiget eller neglisjert, jf. punkt 4.2.1 femte ledd. Det skal om nødvendig for uprioriterte krav søkes etablert en midlertidig betalingsordning med fordeling av overskudd etter dividendeprinsippet, jf. dekningsloven § 2-7, 4. ledd. Bruker bør innvilges betalingsutsettelse med den delen av gjelden som da ikke blir betjent.

Kreditorer som har mottatt åpningsbrev bør ikke iverksette nye inndrivings tiltak i gjeldsforhandlingsperioden, og eventuell igangsatt tvangsfullbyrdelse skal som hovedregel stilles i bero. Dette gjelder også overfor eventuelle kausjonister og andre på avtalerettslig grunnlag solidarisk medforpliktete. Løpende utleggstrekk kan likevel fortsette ut trekkperioden, jf. punkt 4.3.3 her.

Åpenbare brudd på reglene om god inkassoskikk bør påtales overfor kreditor og i alvorlige tilfeller også meldes til Finanstilsynet. Det bør også vurderes om saksforholdet egner seg for behandling i Finansklagenemnda Inkasso, se <https://www.finkn.no/>.

4.3.2 AVKLARING AV IKKE-BEROSTILTE KRAV

Rådgiver skal snarest igangsette separate forhandlinger for å avklare behandlingen av krav og dekningsprosesser som ikke blir berostilt i gjeldsforhandlingsperioden, jf. 4.2 femte ledd og 4.3.1 første ledd. Dette gjelder særlig når tvangssalg av bolig eller andre eiendeler er igangsatt eller varslet.

4.3.3 BEHANDLING AV UTLEGGSTREKK I GJELDSFORHANDLINGSPERIODEN

Utleggstrekk for prioriterte krav som har dekningsprivilegier, jf. dekningsloven § 2-8, skal som hovedregel gå som opprinnelig fastsatt i gjeldsforhandlingsperioden. Videre behandling av kravet skal skje iht. punktene 5-7 her.

For trekk på grunnlag av uprioriterte krav skal det først avklares om utleggshavende kreditor er villig til å tilbakekalle utleggstrekket før trekkperiodens utløp og delta i en evt. gjeldsordning på ordinære vilkår dersom samtlige øvrige kreditorer sier seg villige til det samme.

Dersom en ordning som nevnt i annet avsnitt ikke lar seg etablere, skal utleggstrekk for uprioriterte krav foreslås å løpe ut trekkperioden, samt at kravet deretter inntas i gjeldsordningen og gis dividendedekning.

4.3.4 UBEHANDLEDE SAMT NYE BEGJÆRINGER OM UTLEGG

Dersom det foreligger begjæring om utlegg som er ikke er behandlet av namsmannen når åpningsbrev mottas, skal det undersøkes om den utleggssøkende kreditor er villig til å stille denne i bero i gjeldsforhandlingsperioden. Nye utleggsbegjæringer bør ikke avsendes etter mottatt varsel om åpning av gjeldsforhandlinger.

4.3.5 IGANGSATT TVANGSREALISASJON AV FORMUESGODER SOM ØNSKES BEHOLDT

Dersom det er igangsatt tvangsrealisasjon mot formuesgoder brukeren ønsker å forhandle om å beholde, bør den aktuelle kreditor stille saken i bero i gjeldsforhandlingsperioden. Dette gjelder særlig bolig som er nødvendig for brukeren og/eller dennes husstand. Argumentasjon kan her hentes fra Inkassorapporten side 41, hvor arbeidsgruppen i lovforslaget § 19 første ledd foreslår at inndringen skal stilles i bero under utenrettslige gjeldsforhandlinger i en periode på inntil fire måneder, dersom skyldneren eller skyldnerens representant har bedt om det, se nærmere under: <https://www.regjeringen.no/contentassets/b59d0291abe44a66ae3ad9de7320868e/jd-rapport-inkassoloven-2020.pdf>.

4.3.6 SOLIDARISK ANSVARLIGE

Eventuelle kausjonister eller andre solidarisk ansvarlige skal på linje med andre kreditorer varsles om at det er innledet forhandlinger om utenrettslig gjeldsordning og om nødvendig oppfordres til å redegjøre for sin vurdering av saken. Det bør også vurderes om frarådingsplikt/avslagsplikt er overholdt overfor disse, jf. finansavtaleloven § 60/ny finansavtalelov § 6-1 fjerde ledd.

4.3.7 OM BRUKERS PLIKTER UNDER GJELDSFORHANDLINGENE

I gjeldsforhandlingsperioden skal brukeren avsette alle midler utover nødvendig livsopphold.

Brukeren skal under gjeldsforhandlingene utnytte sitt inntekspotensial i størst mulig grad, herunder fullt ut utnytte eller gjøre gjeldende økonomiske rettigheter som krav på underholdsbidrag, bostøtte, grunn- og hjelpestønad mv. Gjeldsordningsloven § 3-5 gjelder så langt den passer.

Løpende nødvendige utgifter skal betales punktlig, og brukeren skal heller ikke stifte eller pådra seg ny gjeld uten etter avtale med rådgiver.

Det skal straks iverksettes salg av evt. eiendeler som åpenbart ikke kan beholdes etter dekningslovens regler. Evt. overskudd fra inntekter, samt evt. proveny etter salg av eiendeler skal

brukeren reservere for kreditorene så langt det er mulig. Overskudd kan på forsvarlig måte likevel brukes til å komme à jour med løpende utgifter, ubetalte regninger mv.

Bruker skal på egnet måte evt. bidra til at krav som skal delta i forhandlingene ikke blir foreldet under forhandlingene. Dette f.eks. kan skje ved utstedelse av gjeldsbrev eller annen skriftlig erklæring overfor kreditorene.

4.3.8 OM KREDITORENES PLIKTER UNDER GJELDSFORHANDLINGENE

Kreditor skal snarest og senest innen angitt frist besvare åpningsbrevet og gi den informasjon som etterspørres i brevet. Andre henvendelser fra bruker eller dennes fullmektig i saken skal besvares uten ugrunnet opphold.

Dokumentasjon som er bekreftet fremlagt for rådgiver, skal i alminnelighet ikke kreves oversendt kreditorene i tillegg.

Kreditor skal vurdere om hele eller deler av krav er foreldet, og i så fall varsle om dette og ikke innmelde kravet for deltakelse i en eventuell utenrettslig gjeldsordning.

4.3.9 INNGÅELSE AV UTENRETTLIG GJELDSORDNING

Samtlige kreditorer skal besvare forslagsbrevet innen oppgitt frist, jf. punkt 4.4.1 nedenfor. Eventuelle innsigelser skal rådgiver behandle snarest mulig. Dersom det er grunnlag for å endre forslaget som følge av innsigelsene, skal nytt forslag med ny frist utsendes. Endringer som ikke er til skade for noen kreditor behøver ikke sendes ut for ny vedtakelse. Gjeldsordning er bare inngått når alle kreditorer har gitt sin skriftlige aksept til forslaget.

Avslag skal være saklig begrunnet, og så langt som mulig også inneholde informasjon om hvilke endringer som evt. må gjøres for at aksept skal kunne gis.

4.3.10 MELDING OM RESULTATET AV GJELDSFORHANDLINGENE

Når gjeldsforhandlingen er avsluttet skal samtlige kreditorer og andre berørte varsles om resultatet av forhandlingen og hvordan eventuell betaling vil bli gjennomført. Dersom det ikke har lyktes å få i stand en avtale med alle kreditorene, skal det gis en redegjørelse for hvordan skyldnerens økonomiske forpliktelser vil bli håndtert videre, evt. om brukeren er anbefalt å søke om gjeldsordning etter gjeldsordningsloven.

4.4 FORSLAG TIL UTENRETTLIG GJELDSORDNING

4.4.1 FORSLAGSBREV

Snarest mulig etter at nødvendig informasjon foreligger, og senest to måneder etter at gjeldsforhandling er åpnet, skal det sendes ut forslag til utenrettslig gjeldsordning i form av et forslagsbrev. Dersom det ikke er grunnlag for dette innen fristen, skal kreditorene snarest varsles om årsaken og orienteres om hvordan saken vil bli fulgt videre.

Forslagsbrevet skal ha et innhold som gjør at det ved aksept danner tilstrekkelig grunnlag for avtale om utenrettslig gjeldsordning. Kreditorene bør i alminnelighet gis en svarfrist på tre uker. Under særlige omstendigheter kan det settes lenger frist.

Forslagsbrevet bør minimum inneholde:

- a) En innledning som beskriver eventuelle endringer i skyldnerens situasjon siden åpningsbrevet, se punkt 4,2, ble utsendt.
- b) Et oppdatert budsjett med forklaringer som viser økonomisk resultat, herunder boutgifter, livsoppholdssats og beløp til fordeling.
- c) Informasjon om hvorvidt en eventuell eiet bolig skal beholdes eller selges, og om hvordan betjening av gjeld/fordeling av salgspromy skal fordeles.
- d) En kreditorliste som viser nøyaktig oversikt over hver enkelt gjeldspost slik den var på åpningstidspunktet ifølge innmelding fra kreditorene, samt hver kreditors andel av totalgjelden og den dekning hver enkelt tilkommer.
- e) Det skal tydelig fremgå av forslaget hvilken type oppgjør som foreslås, f.eks. engangsbeløp, nedbetalingsordning, 0-dividende mv.

- f) Ved nedbetalingsavtaler skal det tydelig fremgå om ordningen skal være dynamisk eller statisk, jf. 4.4.2.10. Både tidspunkt for første og siste betaling av dividende, samt om det skal være adgang til forsert nedbetaling skal angis (4.4.2.9).
- g) Hvordan eventuelle beløp avsatt under gjeldsforhandlingene eller fra salg av eiendeler skal fordeles.
- h) Hvilken skattemessig behandling av innbetalingene som er avtalt, evt. forutsatt.
- i) Bestemmelse om at restgjelden endelig skal ettergis ved utløpet av gjeldsordningen og at dette på vanlig måte skal innmeldes Skattedirektoratet.
- j) En bestemmelse om at kreditor med unntak for misligholdstilfeller i avtaleperioden skal avstå fra alle forsøk på inndrivelse av gjeldsposter avtalen gjelder.
- k) Bestemmelser om partenes rett til endring, heving mv., jf. punkt 4.5.
- l) En liste over vedlagte dokumentasjoner basert på tilbakemelding fra kreditorene på forespørselen i åpningsbrevet, jf. 4.2.(2).

4.4.2 OM FORSLAGETS MATERIELLE INNHOLD

4.4.2.1 FASTSETTELSE AV LIVSOPPHOLDSSATS

Livsoppholdssatsen skal fastsettes med utgangspunkt i forskrift om livsoppholdssatser ved gjeldsordning og utleggstrekk. Dersom det foreslås avsatt midler utover standardsatsen i forskriften, skal dette begrunnes i samsvar med forskriften § 2 tredje punktum (forslagsbrevet punkt b), se <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-06-13-724?q=livsopphold>.

4.4.2.2 FASTSETTELSE AV BOLIGUTGIFTER – LEIEBOLIG

Husleieutgiftene skal være rimelige i forhold til skyldneren og dennes husstands behov. Dersom det ikke oppnås enighet om hvilken husleie som skal legges til grunn i avtalen, skal lokal praksis i gjeldsordningssaker/utleggstrekkssaker være veiledende (forslagsbrevet, bokstav b).

4.4.2.3 BEHANDLING AV EIERBOLIG

Dersom skyldneren ønsker å beholde eiet bolig, skal det ved vurderingen tas utgangspunkt i gjeldsordningsloven § 4-4, jf. § 4-8 første ledd, og praksis som foreligger etter disse bestemmelsene.

Eiet bolig skal takseres eller verdivurderes av eiendomsmegler med mindre partene ikke blir enige om verdien. Dersom det foreligger en takst som er mindre enn seks måneder gammel, skal denne legges til grunn for verdifastsettelsen med mindre det er særskilt grunn til å tro at taksten ikke gjenspeiler aktuell markedsverdi (forslagsbrevet, bokstav c). Eventuell kostnad ved verdivurderingen skal dekkes av bruker.

4.4.2.4 BEHANDLING AV BIL OG ANDRE TRANSPORTMIDLER

Dersom skyldneren eier bil eller andre transportmidler som ønskes beholdt, skal vurderingen av dette skje etter reglene i gjeldsordningsloven § 4-5. Dersom det ikke oppnås enighet om verdien, skal bilen takseres på betryggende måte av en tredjeperson som partene godkjenner. Kostnader ved verdivurderingen skal dekkes av bruker. Dersom bil mv. foreslås beholdt, skal livsoppholdssatsen reduseres på samme måte som i saker etter gjeldsordningsloven med mindre bruk av kollektivtransport er nødvendig for å komme til og fra arbeid.

Det skal på samme måte som etter gjeldsordningsloven også settes av et rimelig beløp til dekning av nødvendige utgifter ved bilholdet, så som forsikringspremie, avgifter, og drifts- og vedlikeholdsutgifter. Beløpet fastsettes etter en konkret vurdering av nødvendig kjørelengde, drivstoffbehov mv.

Dersom bilens verdi overstiger 1G, bør det foreslås at denne likevel skal beholdes dersom den er pantsatt og tilbakelevering ikke frigjør midler til innkjøp av en annen bil. Det skal i slike tilfeller vurderes å om mulig kompensere for denne fordelten, for eksempel ved forslag om forlenget gjeldsordningsperiode, økning av dividende el.l.

Firmabil som ikke brukes privat skal som hovedregel ikke berøres av gjeldsordningen.

Skyldnerens øvrige løsøre skal vurderes i samsvar med reglene i gjeldsordningsloven § 4-5, jf. også dekningsloven § 2-3.

4.4.2.5 KRAVSBEHANDLINGEN

Kravsbehandlingen skal bygge på dividendeprinsippet, jf. gjeldsordningsloven § 4-8 første ledd. Alle kreditorer skal som hovedregel likebehandles med unntak av følgende kravstyper;

- a) Fordringer sikret ved panterrett i bolig som skal beholdes skal som hovedregel behandles i samsvar med reglene i gjeldsordningsloven 4-8 første ledd a).
- b) Fordringer sikret ved panterrett i bil eller annet transportmiddel som skal beholdes skal som hovedregel behandles i samsvar med reglene i gjeldsordningsloven § 4-8 første ledd b).
- c) Krav på underholdsbidrag og andre krav som innkreves av Nav Innkreving, samt krav fra Statens Innkrevingssentral samt skatte- og avgiftskrav skal behandles iht. punkt 5-7 her.
- d) Krav under kr 1 000 kan gis full dekning dersom det er nødvendig eller særlig hensiktsmessig mht. til gjeldsforhandlingene. Det skal som hovedregel ikke foreslås dekning av krav dersom dividenden vil utgjøre mindre enn kr 10,00 pr mnd.
- e) Gjeldsordningen skal inneholde bestemmelse om og ta hensyn til kausjonistens forhold og stilling til gjeldsordningen, herunder evt. betalingsplikt mv. Krav mot skyldneren i form av kausjon eller medskyldneransvar skal behandles i samsvar med gjeldsordningslovens regler.
- f) Omtvistede krav skal ikke delta i gjeldsordningen.
- g) Krav som er foreldet skal ikke delta i gjeldsordningen.

4.4.2.6 OM HVILKE OPPGJØRSFORMER SOM KAN FORESLÅS

En utenrettslig gjeldsordning kan foruten fullt oppgjør og betalingsutsettelse gå ut på hel eller delvis sletting av gjeld, enten umiddelbart, etter betaling av et engangsbeløp, eller etter utløpet av en nedbetalingsperiode.

4.4.2.7 OPPGJØR VED NEDBETALINGSAVTALE, AVTALEPERIODENS LENGDE

Dersom det avtales en nedbetalingsperiode, skal denne perioden (gjeldsordningsperioden) som hovedregel være 5 år med mindre det foreligger tungtveiende grunner til å foreslå en annen periode. Ved denne vurderingen bør gjeldsordningsloven § 5-2 være veiledende. Jf. også punkt 6.2 femte ledd her. Avtaleperioden skal regnes fra foreslått dato i forslaget.

4.4.2.8 OPPGJØR VED ENGANGSBELØP

En utenrettslig gjeldsordning kan gjøres opp ved innbetaling av et engangsbeløp. Det bør som hovedregel bare foreslås engangsbeløp som gir kreditorene like god eller bedre dekning enn en ordinær nedbetalingsavtale ville ha gjort, jf. forrige punkt.

4.4.2.9 OPPGJØR VED NEDBETALINGSAVTALE MED ADGANG TIL FORSERT NEDBETALING

I tilknytning til en avtale om oppgjør ved nedbetaling, kan det avtales at gjeldsordningen anses oppgjort når det samlede beløp er innbetalt, uansett om gjeldsordningsperioden ikke er utløpt.

4.4.2.10 HOVEDREGEL OM FAST DIVIDENDE

Dersom det foreslås at skyldneren skal betale dividende, skal denne være fast gjennom avtaleperioden (statisk avtale) med mindre det foreligger særlige grunner til å avtale flytende dividende (dynamisk avtale). Deet kan her søkes veiledning i gjeldsordningsloven § 4-2.

4.5 HEVING OG ENDRING AV GJELDSORDNING

En utenrettslig gjeldsordning skal inneholde bestemmelser som regulere partenes adgang til reforhandling som følge av endrede økonomiske forutsetninger hos skyldner, jf. forslagsbrevet, punkt 4.4.1 k). Det skal som hovedregel foreslås bestemmelser som medfører at;

- 1) Gjeldsordningen kan endres i skyldners favør dersom det inntreffer sykdom, arbeidsledighet, samlivsbrudd, økning i nødvendige utgifter eller andre uforskyldte omstendigheter som ikke

kunne forutses og som medfører at avtalen ikke kan oppfylles etter sitt innhold. Evt. dividendebetaling kan da reduseres eller stanses, uten at avtaleperioden forlenges. Skyldneren skal i slike tilfeller uten opphold varsle kreditorene om det inntrufne, og om nødvendig snarest utforme og utsende et nytt betalingsforslag med nødvendige dokumentasjoner på inntektsbortfall eller utgiftsøkning.

- 2) Gjeldsordningen kan endres i kreditorenes favør dersom det inntreffer omstendigheter som medfører at skyldner kan betale vesentlig mer til kreditorene enn forutsatt i avtalen. Evt. dividende kan da økes, men avtaleperioden kan ikke kreves forlenget. Verdisting på bolig skal ikke anses som grunnlag for endring.
- 3) En kreditor bare kan heve gjeldsordningen ved vesentlig mislighold av betalingsplikten eller andre plikter etter avtalen, samt ved uredelighet begått mot vedkommende kreditor.
- 4) Én kreditorer ikke kan heve avtalen på grunn av brukers mislighold overfor en annen kreditor.

Ved vurderinger etter denne paragraf, herunder om hva som bør regnes som grovt mislighold eller hva som er uredelig opptreden, skal praksis etter gjeldsordningsloven være veiledende.

Skyldneren skal forplikte seg til å innen rimelig tid og på betryggende måte varsle samtlige kreditorer dersom det inntreffer omstendigheter som kan gi kreditorene rett til å få avtalen endret.

Kreditorene som deltar i gjeldsordningen, kan når som helst i avtaleperioden be om en oppdatert og dokumentert oversikt over skyldnerens økonomiske stilling.

5 SÆRLIG OM FORHANDLINGER MED NAV INNKREVING

5.1 INNLEDENDE ORIENTERING TIL BIDRAGSPLIKTIGE

Brukere som ikke betaler fastsatt underholdsbidrag, skal tilrådes å snarest ta kontakt med Nav Innkreving og orientere om sin økonomiske situasjon, samt orienteres om følgene av brudd på opplysnings- eller betalingsplikt, jf. bidragsinnkrevingsloven § 33.

5.2 INNLEDENDE VURDERINGER VED GJELDSFORHANDLINGER MED NAV INNKREVING

Før det igangsettes gjeldsforhandlinger med krav fra Nav Innkreving, skal det aktuelle kravets status med hensyn til prioritet, ettergivelsesadgang, avdragsmuligheter mv., klarlegges. Nav Innkreving skal på forespørsel gi veiledning om dette. Dernest skal det vurderes om kravet i gjeldsordningen skal (1) løpe som før, (2) søkes utsatt hos Nav Innkreving, herunder ved avdragsbetaling (3) søkes ettergitt særskilt hos bakenforliggende kreditor, eller (4), søkes medtatt i en gjeldsordning som et alminnelig dividendekrav etter direkte kontakt med den bakenforliggende kreditor. Åpningsbrev, jf. punkt 4.2, skal uansett sendes Nav Innkreving.

5.3 KRAVSBEHANDLINGEN

5.3.1 LØPENDE UNDERHOLDSBIDRAG TIL BARN

Underholdsbidrag til barn skal fortsette å løpe under en utenrettslig gjeldsordning og skal behandles som en utgift som reduserer dekningen for evt. dividendekreditorer.

Dersom underholdsbidraget må antas å være vesentlig høyere enn det som kunne ha vært fastsatt etter barneloven § 71, skal det som hovedregel forhandles/søkes om endring av bidraget, enten før gjeldsforhandlinger igangsettes, eller som ledd i forhandlingene.

5.3.2 EKTEFELLEBIDRAG

Ektefellebidrag skal fortsette å løpe under en utenrettslig gjeldsordning, og skal behandles som en utgift som reduserer dekningen for evt. dividendekreditorer.

Dersom ektefellebidraget må antas å være vesentlig høyere enn det som kunne vært fastsatt etter ekteskapsloven § 80, skal det som hovedregel forhandles/søkes om endring av bidraget, enten før gjeldsforhandlinger igangsettes, eller som ledd i forhandlingene.

5.3.3 BIDRAGSGJELD

Nedbetaling av bidragsrestanser skal som hovedregel fortsette å løpe som tidligere under en utenrettslig gjeldsordning, og skal behandles som en utgift som reduserer dekningen for evt. dividendekreditorer.

Dersom bidragspliktiges fremtidige evne til å betale bidragsgjeld er varig sterkt satt ned, skal rådgiver vurdere å sende særskilt søknad om hel eller delvis ettergivelse av bidragsrestanse, jf. barneloven § 74 med tilhørende forskrifter. Det samme gjelder dersom forhandlinger om utenrettslig gjeldsordning ikke kan antas å føre frem uten at bidragsrestansen blir redusert eller forsøkt redusert. Slik søknad kan fremmes og avventes avgjort før gjeldsforhandlinger igangsettes, eller som ledd i forhandlingene.

5.3.4 ANDRE TILBAKEKREVINGSSAKER I NAV

Før gjeldsforhandlinger igangsettes med andre krav enn nevnt i 5.3.1 til 5.3.3, skal det aktuelle kravets status med hensyn til dekningsgrad, prioritet, ettergivelsesadgang, avdragsmuligheter mv., avklares. Nav Innkreving skal på forespørsel gi veiledning om dette.

Krav på tilbakebetaling av andre krav i Nav, kan anses som uprioritert fordring og gis dividendedekning på linje med andre uprioriterte krav dersom den bakenforliggende kreditor aksepterer det. Dersom skyldner kan klandres for at tilbakebetalingskravet har oppstått, det foreligger dom for kravet, eller Nav har adgang til å motregne i trygdeytelser, kan kravet gis bedre dekning enn andre krav, eller holdes utenfor gjeldsordningen.

Henvendelse om deltakelse i gjeldsordning som innebærer ettergivelse, rettes til den bakenforliggende kreditor.

5.4 SÆRLIGE REGLER OM GJELDSFORHANDLINGENE (PROSESSREGLER)

5.4.1 KOMPETENT ORGAN FOR SØKNAD OM UTSETTELSE, NEDSETTELSE OG ETTERGIVELSE

Søknad om betalingsutsettelse eller avdragsordning for alle kravstyper rettes til Nav Innkreving.

Søknad om hel eller delvis ettergivelse av bidragskrav rettes til Nav Familie- og pensjonsytelser. Søknaden vurderes iht. forskrift 1992-10-13-762 (om ettergivelse av bidragskrav).

Søknad om endring av underholdsbidrag rettes til Nav Familie- og pensjonsytelser, med mindre partene ikke kommer frem til en avtale om endring.

Søknad om ettergivelse eller reduksjon av ektefellebidrag rettes til den bidragsberettigede. Denne står fritt til å nedsette eller ettergi kravet. Dersom bidraget synes vesentlig for høyt bør det vurderes om det skal reises endringssak mot den som er bidragsberettiget, jf. ekteskapsloven § 84.

Søknad om ettergivelse av restanse på privat barnebidrag kan rettes til bidragsberettigede dersom denne er myndig.

Søknad om ettergivelse i tilbakekrevings saker rettes til det Nav-kontor som fattet vedtak om tilbakekreving.

Søknad om nedsettelse av øvrige krav i Nav kan rettes til Nav Familie- og pensjonsytelser/Nav Arbeid og ytelser, jf. vedlegg 7.7 til folketrygdloven kapittel 22 (V7-7-22-00-C13).

5.4.2 SÆRLIGE REGLER OM DOKUMENTASJONSKRAV MV. OVERFOR NAV INNKREVIING

Ved søknad om betalingsutsettelse/avdragsordning for bidragsrestanser overfor Nav Innkreving benyttes skjemaer som finnes på <https://www.nav.no/no/person/flere-tema/innkreving-og-innbetaling>.

Se særlig følgende nettsider:

(<https://www.altinn.no/skjemaoversikt/skatteetaten/betalingsordning---bidrag-og-tilbakebetaling/>) og (<https://www.nav.no/soknader/nb/person/familie/barnebidrag-og-bidragsforskudd#NAV540011>).

Søknaden skal vedlegges de dokumentasjoner som er beskrevet i skjemaene.

6 FORHANDLINGER MED STATENS INNKREVINGSSENTRAL (SI)

6.1 INNLEDENDE VURDERINGER VED GJELDSFORHANDLINGER MED SI

Før det igangsettes gjeldsforhandlinger med krav fra SI skal det aktuelle kravets status med hensyn til dekningsgrad, prioritet, ettergivelsesadgang, avdragsmuligheter mv., klarlegges. Informasjon om dette kan hentes fra SI sine nettsider, og SI skal på forespørsel gi veiledning om dette. Derneft skal det vurderes om kravet i gjeldsordningen skal (1) løpe som før, (2) søkes utsatt, herunder ved avdragsbetaling (3) søkes ettergitt særskilt hos SI eller den bakenforliggende kreditor, eller (4), søkes medtatt i en gjeldsordning som et alminnelig dividendekrav hos SI eller den bakenforliggende kreditor. Åpningsbrev skal uansett sendes SI.

6.2 STUDIELÅN

Studielån fra Lånekassen skal som hovedregel gis forholdsmessig dekning på linje med andre uprioriterte krav. Forhandlinger om nedsettelse/ettergivelse av permanent overførte studielån kan føres direkte med SI.

Som ledd i forberedelsene til slike forhandlinger skal det likevel avklares om skyldner har særlige rettigheter til utsettelse, nedsettelse eller ettergivelse i behold ift. Lånekassen. Disse skal i så fall søkes utnyttet før ordinære gjeldsforhandlinger igangsettes. Skyldner som har rett til ettergivelse av studielån pga. uførhet, skal utnytte denne adgangen før gjeldsforhandlinger igangsettes.

Dersom studielånet er gitt på feilaktig grunnlag og skyldneren kan klandres for dette, eller har medført at skyldneren har bedret sin yrkeskompetanse, kan studielånet gis bedre dekning enn andre krav, eller holdes utenfor gjeldsordningen.

Dersom studielånet er av betydelig størrelse skal det vurderes om det bør foreslås en lengre gjeldsordningsperiode enn 5 år. Unntak kan gjøres dersom studielånet er gammelt eller ikke har medført at skyldneren har bedret sin yrkeskompetanse.

6.3 KRAV SOM HAR SITT GRUNNLAG I EN STRAFFBAR HANDLING

Straffebot og forelegg skal som hovedregel gis full dekning innen fem år. Det skal vurderes om det bør søkes om nedsettelse/ettergivelse av boten, evt. ved søknad om benådning. Søknad om benådning sendes direkte til politiet.

Gebyr på bot gis forholdsmessig dekning (dividende) på linje med andre uprioriterte krav.

Krav på inndragning skal som hovedregel gis full dekning. Inndragningskrav tilkjent andre enn staten behandles på samme måte som erstatningskrav, jf. 4. ledd. Det kan søkes om ettergivelse etter påtaleinstruksen § 31-2. Søknaden sendes SI.

Krav på erstatning eller oppreisning skal som hovedregel gis full dekning. Dersom det foreslås nedsettelse/ettergivelse skal søknad sendes til SI, som videresender den til vedkommende som er tilkjent erstatningen.

Regresskrav fra Kontoret for Voldsoffererstatning skal som hovedregel gis full dekning. Det kan søkes om nedsettelse/ettergivelse etter voldsofferstatningsloven §15 annet ledd.

7 GJELDSFORHANDLINGER MED SKATTE- OG AVGIFTSKRAV

7.1 KOMPETENT ORGAN FOR SØKNAD OM UTENRETTLIG GJELDSORDNING

Forslag til utenrettslig gjeldsordning skal (fra 1.november 2020) sendes skattekontoret, som er innkrevingsmyndighet for alle krav som er nevnt i skattebetalingsloven eller i forskrift gitt i medhold av loven, med unntak for krav som skal innkreves av Tolletaten.

7.2 OM FORSLAGET TIL UTENRETTLIG GJELDSORDNING MED SKATTE- OG AVGIFTSKRAV

Forslag til utenrettslig gjeldsordning som innebærer hel eller delvis nedsettelse av skatte- og avgiftskrav, skal omfatte alle skyldners krav som innkreves etter skattebetalingsloven. Unntak kan gjøres for krav som hører inn under Statens Innkrevingsentral.

Forslaget til utenrettslig gjeldsordning kan innebære utsettelse med betalingen, samt hel eller delvis nedsettelse av kravet. Det kan foreslås betaling ved engangsbeløp eller ved terminbeløp over en nærmere angitt periode.

8 KOMMENTARER TIL STANDARDEN

TIL 1 FORMÅL

Denne standardens formål er å:

- Klargjøre, forenkle og effektivisere arbeidet med utenrettslige gjeldsordninger
- Bidra til ryddigere og mer enhetlig behandling av saker om utenrettslig gjeldsordning
- Øke mulighetene til å komme frem til enighet om utenrettslige gjeldsordninger
- Øke kunnskapen om økonomisk rådgivning
- Være et bidrag i arbeidet med opplæring innenfor økonomisk rådgivning

Rutinestandarden er en samling anbefalte retningslinjer for utarbeidelse av utenrettslige gjeldsordninger i Nav. Den vil ikke være juridisk bindende på noen måte for noen av partene. De anbefalte rådgivningsteknikkene, rutinene og fremgangsmåtene vil først og fremst fungere som utgangspunkter og preferanser i arbeidet ved at den gir anbefalinger om hva som i utgangspunktet bør foreslås for kreditorene. Standardens styrke ligger i at inkassobyråenes representant Virke Inkasso, det største inkassobyrådet Lindorff AS, samt offentlige kreditorer har vært involvert i arbeidet og vil anbefale at retningslinjene følges.

Sakene på dette feltet kan være svært ulike, og standarden kan derfor måtte fravikes helt eller delvis i mange tilfeller. Omforente grunnregler for hva som er ordentlig og hensiktsmessig opptreden fra partene under gjeldsforhandlinger, og hvordan et forslag til utenrettslig gjeldsordning bør settes opp og dokumenteres i normaltillfellene, antas likevel å ha betydelig nytteverdi. Det er således ingen motsetning mellom en ensartet rutine og behovet for fleksibilitet under utforming av individuelle løsningsforslag.

TIL 2 DEFINISJONER

"Utenrettslig gjeldsordning" er ment som en fellesbetegnelse på ordninger utenfor konkurs- og gjeldsordningsloven. Det er ikke gjort noe faglig skille mellom betegnelse "økonomisk rådgivning" og "gjeldsrådgivning", som brukes om hverandre i standarden her.

TIL 3 GOD RÅDGIVNINGSSKIKK

Det antas å kunne være nyttig og tillitsskapende overfor kreditorene å ha med en kort henvisning til kravene om forsvarlig saksbehandling og god skikk i standarden.

TIL 4.1 VURDERING AV OM UTENRETTSLIG GJELDSORDNING BØR INNLEDES

En økonomisk rådgiver utfører en rekke ulike oppgaver som ikke omfattes eller er omtalt av denne standarden. Det understrekes at standarden er kun ment som en veiledning for utenrettslige gjeldsordninger, herunder hvordan man finner frem til saker som egner seg for dette. Dette er en bred vurdering som omfatter både brukeren, kreditorene, sakstypen og rådgiveren selv. Det kan også være nødvendig med en del forarbeid, noe som ikke tas opp i denne standarden. Særlig kan det være nødvendig med en foreløpig kartlegging av kreditorene, med mindre skyldneren selv skulle ha full oversikt over dette.

Vurderingen av om saken egner seg for utenrettslig gjeldsordning når det gjelder sakstype er knyttet til dens alvorlighetsgrad. Saken må som hovedregel kunne kategoriseres innenfor nivå III, jf. Veileder for økonomisk rådgivning i Nav. Brukeren må altså normalt ha så store betalingsproblemer at det er rimelig å be om sletting av gjeld. Vanligvis vil dette være sammenfallende med varig betalingsudyktighet, slik at brukeren i mange tilfeller også vil kvalifisere for gjeldsordning etter gjeldsordningsloven.

Når det gjelder brukeren, er det viktig å vurdere om denne synes å være i stand til å gjennomføre en gjeldsordning. Dette kan være krevende med hensyn til selvdisiplin, nøyaktighet og evne til langsiktighet. Det bør eksempelvis normalt ikke settes i gang en gjeldsordning for en bruker som har ubehandlede problemer med spilleavhengighet eller misbruk av rusmidler.

Saken bør heller ikke være for vanskelig med hensyn til oversiktighet og antallet kreditorer. Det vil kunne være uforholdsmessig arbeidskrevende å forhandle utenrettslig med svært mange kreditorer, særlig dersom man må gå flere runder, noe som ikke sjelden forekommer.

Rådgiveren bør også vurdere egen kompetanse, slik at også sakens vanskelighetsgrad vil kunne være av betydning. Aktuell kapasitet ved Nav-kontoret, herunder eventuell ventetid, kan også trekkes inn i vurderingen.

Når det gjelder kreditorene kan det foruten antallet også ha betydning hvilke typer kreditorer som er involvert. Dersom det er et tungt innslag av ulike offentlige kreditorer, vil dette kunne komplisere og forsinke saken. Det må også vurderes om det igangsatt tvangstiltak som bare kan stoppes av en gjeldsordning, eksempelvis tvangssalg av nøktern bolig eller nøktern og nødvendig bil.

Dersom Nav-kontoret kommer frem til at saken ikke egner seg for utenrettslig gjeldsordning og det kan være aktuelt for bruker å søke om offentlig gjeldsordning, bør skyldneren tilbys en erklæring fra Nav-kontoret om dette, se gjeldsordningsloven § 1-3 ledd fjerde punktum hvor det heter:

Dersom kommunen har opplyst at den ikke kommer til å behandle saken, skal vilkåret i annet ledd anses oppfylt med mindre det er klart at skyldneren selv ikke har gjort det denne evner for å komme frem til en gjeldsordning på egen hånd (understreket her).

I punkt 4.1 fjerde ledd er det tatt inn en anbefaling om å vurdere hvorvidt enkelte krav kan være oppstått etter brudd på finansforetakets frarådingsplikt ("avslagsplikt" i den nye finansavtaleloven som ventelig vil tre i kraft 1. januar 2020). Dersom dette fremstår som sannsynlig bør saken forelegges den aktuelle kreditor og eventuelt Finansklagenemnda Bank før utenrettslig gjeldsordning vurderes. Det bør først avklares om fraråding har skjedd, noe finansinstitusjonen har bevisbyrden for. Derneft bør skyldnerens økonomi, herunder særlig gjelds- og inntektssituasjon, på lånetidspunktet søkes klarlagt. Dersom det ikke er frarådet og kartleggingen viser at lånet ikke burde vært gitt, bør det rettes en henvendelse til låneinstitusjonen med anmodning om at kravet nedsettes. Kravet kan kreves helt eller delvis nedsatt, alt etter omstendighetene. Dersom finansinstitusjonen avslår henvendelsen, bør saken vurderes fremmet for Finansklagenemnda Bank. Grunnen til at denne prosessen bør prøves først, er at den både er raskere og enklere enn en utenrettslig gjeldsordning. Den er også mer rettfærdig mot kreditorene, ved at bare de som har gitt lån på sviktende grunnlag rammes. Det må imidlertid opprettes én sak for hver kreditor som antas å ha brudd frarådings-/avslagsplikten. Dette kan være omfattende i saker med mange kreditorer, men vil normalt være vesentlig mindre arbeidskrevende enn en utenrettslig gjeldsordning.

Frarådingsplikten har, i hvert frem til senere tid, forutsatt at lånekunden har gitt riktige opplysninger i søknaden, bl.a. om gjeld. I en sak fra 2019 ble imidlertid dette utgangspunktet fraveket i en sak som synes å være en ytterligere innstramming overfor kredittyttere. Nemnda la vekt på at utlåner burde ha forstått at det ble gitt feil opplysninger om vesentlige forhold. Da vil det likevel kunne foreligge frarådingsplikt. Men låntaker måtte også ta en del av ansvaret selv. Derfor ble kreditten bare redusert med 25 %. Se Finansklagenemnda Bank, sak 2019-116.

TIL 4.2 ÅPNINGSBREV

Åpningsbrevet har mange av de samme formålene som namsmannens kunngjøring av at gjeldsforhandlinger er åpnet, og vil normalt være en helt nødvendig del av en utenrettslig gjeldsforhandling. De viktigste formålene med åpningsbrevet er å:

- Informere om og dokumentere skyldnerens situasjon.

- Danne utgangspunkt for kravsberegningen, ved at brevets dato representerer skjæringsdagen med hensyn til beregning av renter og omkostninger mv.
- Etablere kreditorfellesskapet og legge til rette for en samlet behandling av brukerens gjeldssituasjon. Den enkelte kreditor vil da ha mindre grunn til å frykte forfordeling og vilkårlig betjening av gjeld, og dermed større oppfordring til å avvente tvangstiltak
- Etablere, om mulig, "fryssituasjonen" og innledningen av fredsperioden.
- Gi kreditorene beslutningsgrunnlag for å vurdere om berostillelse skal aksepteres.

Siden gjeldsforhandlingene ofte også vil være brukerens *egenforsøk* i henhold til gjeldsordningsloven, kan det i spesielle saker være hensiktsmessig for å spare tid ved å avklare enkelte kreditors holdning til saken allerede på dette stadiet, ved en tentativ løsningskisse. Det kan for eksempel være ressursbesparende på dette stadiet vite om en eller flere kreditorer fullstendig motsetter seg å forhandle. Saksbehandlingen kan da evt. stanses, den motvillige kreditor kan søkes påvirket eller bruker evt. henvises til å søke rettslig gjeldsordning. Dette kan f.eks. være formålstjenlig dersom offentlige krav vil måtte foreslås nedsatt. Nødvendigheten av dette må vurderes fra sak til sak.

Fritak fra *taushetsplikt* for kreditorene kan være hensiktsmessig for at disse fritt skal kunne diskutere forslaget seg imellom, selv om, i alle fall bankene, i mange tilfeller nok kan gjøre dette likevel. Hovedregelen er at et finansforetak plikter å bevare taushet om personopplysninger, jf. finansforetaksloven § 16-2. En unntakshjemmel finnes i § 16-2 tredje ledd bokstav b. Her fremgår at taushetsplikten ikke er til hinder for at et finansforetak utleverer taushetsbelagte opplysninger dersom «formålet er å gjennomføre kundeoppdrag og oppgjør av krav fra eller mot kunder, eller annen berettiget ivaretagelse av finansforetakets eller dets kunders interesser». Forarbeidene nevner, at et (legitimt) eksempel er at et finansforetak "har en klar interesse i å kommunisere med et annet finansforetak, for eksempel av hensyn til tapsutsatte kundeengasjementer ..." Lovens ordlyd og forarbeidene åpner dermed for at betalingsforslag kan diskuteres mellom finansforetak, dersom dette er nødvendig for å ivareta finansforetakets interesser og dets interesser overstiger kundens. Det vil det nok ofte gjøre, men dette er altså en vurderingssak. For inkassoforetak og offentlige kreditorer gjelder andre og til dels strengere taushetspliktsregler.

TIL 4.3.1 FREDSPLIKT OG BETALINGSUTSETTELSE

Dette punkt representerer en oppfordring til kreditorene om å bidra til arbeidsro og likebehandling under gjeldsforhandlingene ved å gi bruker betalingsutsettelse med det som ikke kan betales, unngå tvangstiltak mv.

Når gjeldsforhandlinger er innledet vil det for brukere med økonomisk overskudd utover nødvendig livsopphold/boutgifter normalt være hensiktsmessig å innføre betalingsstans, eller såkalt "kontrollert mislighold" iht. dekningsloven § 2-7, 4. ledd. En løsning med "kontrollert mislighold" etter mønster av dekningsloven § 2-7 synes å være den beste løsningen dersom dette er mulig å få til. Utleggstrekk kan da unngås, kreditorene likebehandles, det blir intet å etterbetale og faren for at midlene går til forbruk eller at det oppstår mistillit fra kreditorene, unngås. Et alternativ kan også være å sette pengene inn på en midlertidig konto som kreditorene forplikter seg til å ikke søke dekning i.

I inkassorapporten, se nettside <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/gjennomgaelse-av-narmere-angitte-problemstillinger-om-inkassoloven/id2687939/>, er det på side 158 foreslått følgende regler om betalingsstans: "Under utenrettslige gjeldsforhandlinger skal inndrivingen stanses i en periode på inntil fire måneder dersom skyldneren eller skyldnerens representant har bedt om det. Inkassoforetaket skal svare på henvendelser fra skyldneren eller skyldnerens representant om gjeldsforhandlingene innen rimelige frister som de har angitt. Fremmedinkassoforetak kan i stedet oversende henvendelsene til fordringshaveren og orientere skyldneren eller skyldnerens representant om oversendelsen. Slik oversendelse skal skje snarest."

I gjeldsordningsloven er dette løst ved tvungen betalingsutsettelse samtidig som namsmannen tar vare på overskuddet ved trekk i lønn. Disponeringen av midlene inntas deretter i forslaget til gjeldsordning, jf. § 3-4 i gjeldsordningsloven.

TIL 4.3.2 AVKLARING AV IKKE-BEROSTILTE KRAV

Dersom en eller flere kreditorer ikke går med på berostillelse under forhandlingene, vil det normalt være et presserende behov for å avklare hva som skjer med de aktuelle kravene. I noen tilfeller vil dette haste, f.eks. dersom én kreditor er i ferd med å skaffe seg sikkerhet for sitt krav ved utleggspant eller at det nærmer seg tvangsrealisasjon av en nøktern bolig eller andre eiendeler som skyldner kan og vil beholde.

TIL 4.3.3 BEHANDLING AV UTLEGGSTREKK I GJELDSFORHANDLINGSPERIODEN

I et stort antall saker har brukeren ett, og i noen tilfeller flere, utleggstrekk allerede gående når vedkommende tar kontakt med rådgiver. Utleggstrekk skal som hovedregel løpe i to år, og det vil da normalt ikke være noe å tilby et kreditorfellesskap på lang tid, noe som kan vanskeliggjøre gjeldsforhandlingene. Det kan også bli oppfattet som forfordeling.

Ulike kreditorer kan ha ulikt syn på hvordan de bør forholde seg i denne situasjonen. Den beste løsningen synes å være at spørsmålet først søkes avklart med den aktuelle kreditor, og dersom det ikke lykkes å få til noen annen løsning, kan forslaget gå ut på at trekket løper ut perioden, og at det underliggende kravet deretter tas inn i ordningen. Resten av ordningen må da tilpasses dette.

Utleggstrekk for prioriterte krav, jf. dekningsloven §2-8, kan normalt ikke forventes endret og behandles etter punkt 5.8 her.

I gjeldsordningsloven er dette løst ved at de fleste typer utleggstrekk opphører ved åpning av gjeldsforhandling, jf. § 3-4. Disse erstattes av et "felles" utleggstrekk, jf. § 3-3, hvoretter midlene fordeles på kreditorene i etterkant eller benyttes på annen måte etter avtale med kreditorene.

TIL 4.3.4 UBEHANDLEDE, SAMT NYE, BEGJÆRINGER OM UTLEGG

Kreditor bør stille ubehandlede utleggsbegjæringer i bero når det er innledet gjeldsforhandlinger, og heller ikke sende nye slike begjæringer. Problemet med dette er at en ikke vet om alle kreditorer vil følge denne oppfordringen og derved kan komme seg foran i køen. Dette kan ha stor økonomisk betydning for den enkelte kreditor, særlig ved utleggspant, men også ved utleggstrekk. Det er imidlertid vanskelig å se noen annen løsning på dette utover en oppfordring og forhandling med den aktuelle kreditor. Det er jo forståelig at kreditorene vil sikre sine krav best mulig. Eksempelvis må inkassoforetakene ta hensyn til sine oppdragsgivere.

TIL 4.3.5 IGANGSATT TVANGSREALISASJON AV FORMUESGODER SOM ØNSKES BEHOLDT

Tvangsrealisasjon av eiendeler bruker ønsker å forhandle om å få beholde bør også stilles i bero til man ser utfallet av forhandlingene. Det er viktig at det igangsettes forhandlinger snarest med kreditorer som er i gang med tvangssalg mv., slik at dette kan utsettes under gjeldsforhandlingene, se også punkt 4.3.2 med kommentarer.

TIL 4.3.6 SOLIDARISK ANSVARLIGE

Dette er (1) ordinære kausjonister eller (2) realkausjonister, altså personer som har stilt sikkerhet for en eller flere av skyldnerens gjeldsposter i form av bolig eller andre eiendeler. Det kan også være (3) medlåntakere, eksempelvis tidligere eller nåværende ektefelle, samt (4) personer som er idømt erstatningskrav eller liknende sammen med skyldner, for eksempel etter straffbare handlinger. Normalt må disse orienteres om forhandlingene da resultatet av forhandlingene vil få direkte følger for deres ansvar. Normalt vil det bli rettet pågang mot solidarskyldner når skyldneren erklærer seg betalingsudyktig. Det kan for eksempel være aktuelt å etablere en samordnet betalingsavtale hvor medskyldner bidrar.

TIL 4.3.7 OM BRUKES PLIKTER UNDER GJELDSFORHANDLINGENE

Når gjeldsforhandlinger er innledet vil det for brukere med økonomisk overskudd utover nødvendig livsopphold/boutgifter normalt være hensiktsmessig å innføre betalingsstans, eller såkalt "kontrollert mislighold" iht. dekningsloven § 2-7, 4. ledd, se punkt 4.3.1 med kommentarer. Dersom det innføres betalingsstans vil det være nødvendig å ta vare på overskuddet på en eller annen måte for å sikre at det kommer kreditorene til gode når forhandlingene avsluttes. Det mest hensiktsmessige synes å være at skyldneren sørger for å sette overskuddet inn på konto. Kreditorene kan også varsles om dette og bes om å avgi en erklæring på en slik konto ikke vil bli forsøkt beslaglagt. En slik erklæring vil være bindende for kreditor og må legges til grunn av namsmannen.

I gjeldsordningsloven er dette løst ved tvungen betalingsutsettelse samtidig som namsmannen tar vare på overskuddet ved trekk i lønn. Disponeringen av midlene inntas deretter i forslaget til gjeldsordning, jf. § 3-4 i gjeldsordningsloven.

Det er viktig at bruker utnytter sitt inntekspotensial under gjeldsforhandlingene, selv om dette ikke i alle tilfeller kommer brukeren selv til gode. Bruker må ikke stifte ny gjeld med mindre det er strengt nødvendig, eller misligholde forpliktelser som husleie, strøm, underholdsbidrag eller andre nødvendighetsutgifter Dette bidrar til å skape tillit mellom bruker og kreditorer. Dette er også prinsippet i gjeldsordningsloven.

Bruker som skal foreslå lettelser i sine gjeldsforpliktelser må normalt selge eiendeler som ikke er nødvendig for livsopphold, jf. dekningsloven § 2-3. Dette må rådgiver vurdere og bruker selv sørge for gjennomføringen av.

Dersom krav nærmer seg foreldelse bør bruker etter forespørsel fra kreditorene eller når det iverksettes tiltak for å avbryte foreldelsesfrist, rådes til å erkjenne kravet ved gjeldsbrev el.l. Dette temaet er også omtalt i inkassorapporten, se kommentarene til 4.3.1 foran, hvor det på side 39 heter: "Der det er aktuelt å ta rettslige skritt for å hindre foreldelse, foreslår arbeidsgruppen at inkassoforetaket først skal tilby skyldneren å undertegne et gjeldsbrev eller en annen skriftlig erklæring, jf. foreldelsesloven § 14. Om skyldneren ikke undertegner gjeldsbrevet, vil inkassoforetaket ofte være tvunget til å ta ut rettslige skritt for at ikke kravet skal gå tapt."

TIL 4.3.8 OM KREDITORS PLIKTER UNDER GJELDSFORHANDLINGENE

I punkt 4.3.8 er inntatt tre forpliktelser kreditorene skal oppfylle under forhandlingene. Standarden kan riktignok ikke pålegge kreditorene noen plikter i vanlig forstand, men det som er beskrevet her skulle være uproblematisk å forholde seg til. Hensikten med første ledd er å sikre best mulig fremdrift i saken, noe som også er fordelaktig for kreditorene.

Etter annet ledd skal kreditor anse det som tilstrekkelig at dokumentasjoner er fremlagt og bekreftet av rådgiver. For innkrevingsentralene og skatte- og avgiftskrav kan dette være annerledes.

Også tredje ledd om å la være å innmelde foreldede krav skulle være uproblematisk å oppfylle for kreditorene. Bestemmelsen kan være vel så viktig for kreditorfellesskapet som for skyldner, ved at et foreldet krav urettmessig vil "spise av lasset" og dermed gå ut over dividenden.

TIL 4.3.9 INNGÅELSE AV UTENRETTLIG GJELDSORDNING

Bestemmelsen inneholder i første ledd saksbehandlingsregler for etablering av selve gjeldsordningen. En grunntanke er at forslagsbrevet også skal fungere som avtaledokument, se 4.4.1 annet ledd, slik at det ikke vil være nødvendig å utforme et eget avtaledokument. Det er viktig at forslagsbrevet besvares så raskt som mulig og at eventuelle innvendinger kommer tydelig frem.

TIL 4.3.10 MELDING OM RESULTATET AV GJELDSFORHANDLINGENE

Det er viktig at alle kreditorer får beskjed om utfallet av forhandlingen. Dersom forhandlingen mislykkes, må det tas inn en forklaring i brevet om hvorfor saken ikke lot seg løse, og hva som vil bli

situasjonen fremover, f.eks. at skyldner vil søke om en offentlig gjeldsordning eller etablere en betalingsordning etter dekningsloven § 2-4 fjerde ledd ("kontrollert mislighold").

TIL 4.4.1 FORSLAGSBREV

Bestemmelsen inneholder de formelle kravene til forslagsbrevet, som også vil fungere som avtaledokument. Det er ikke i alle saker nødvendig å ha med alle punkter fra a-l, men oppramsingen bør i alle tilfelle brukes som en sjekklister slik at man ikke glemmer viktige avtaleelementer. Enkelte punkter som budsjett og kreditorliste (b og d) må selvsagt alltid være med. Det er satt en frist på to måneder etter åpning for å sende ut brevet. Dersom ikke det går, skal kreditorene varsles om årsaken og om når et forslagsbrev kan ventes. Det er viktig at kreditorene ser at det er fremdrift i saken og at den er "aktiv".

TIL 4.4.2 OM FORSLAGETS MATERIELLE INNHOLD

Under dette punkt er det inntatt ti punkter som angår forslaget materielle innhold. Dette dreier seg altså ikke om betingelser som kreditorene har noen plikt til å godta, men hva som i utgangspunktet bør foreslås. Flere av disse bestemmelsene ligger nært opp til gjeldsordningsloven. Dette er fordelaktig av flere grunner, herunder at bestemmelsene i gjeldsordningsloven er kjent for kreditorene, at de er utprøvd over lang tid og at det foreligger en betydelig rettspraksis mv., hvor en rekke sider ved de ulike bestemmelsene er vurdert. Det har også betydning at en utenrettslig gjeldsordning skal fremstå som et realistisk alternativ og evt. egenforsøk både for skyldner og kreditor i de tilfeller hvor det foreligger varig betalingsudyktighet og søknad om rettslig gjeldsordning kan bli neste steg.

Bestemmelsene i punkt 4.4.2.1 til 4.4.2.4 samt 4.4.2.10 er bestemmelser som er like som eller ligger nært opp til, tilsvarende bestemmelser i gjeldsordningsloven. Det er i punkt 4.4.2.4 inntatt noen særlige bestemmelser om behandling av bil og driftsutgifter til denne som avviker noe og er litt mer utfyllende enn tilsvarende bestemmelser i gjeldsordningsloven, men hovedprinsippene er de samme.

Punkt 4.4.2.5 som dreier seg om kravbehandlingen, avviker betydelig fra gjeldsordningsloven når det gjelder offentlige krav. Dette har sammenheng med at gjeldsordningsloven hjemler en helt annen behandling av slike krav enn det som er mulig utenfor gjeldsordningsloven. Dette gjelder ikke for de private kravene, se f.eks. a) og b) som behandles i samsvar med gjeldsordningsloven.

Punktene 4.4.2.6 til 4.4.2.9 omhandler ulike oppgjørsformer som anbefales forslått. Disse avviker noe fra gjeldsordningsloven ved at denne (i tvungen ordning) verken tillater engangsbeløp eller forsert nedbetaling. Hovedregelen om fast dividende og avtaleperiodens lengde er imidlertid i samsvar med gjeldsordningslovens tilsvarende bestemmelser.

TIL 4.5 HEVING OG ENDRING AV GJELDSORDNING

Når det inngås avtaler som strekker seg over lang tid er det helt nødvendig å innta særlige bestemmelser om hva som skal skje dersom de økonomiske forutsetningene for avtalen endrer seg. For gjeldsordninger som skal strekke seg over 5-6 år eller lengre, vil det i de aller fleste tilfellene skje endringer i betalingsevnen som må adresseres på en eller annen måte. Dette ser man tydelig i saker etter gjeldsordningsloven, hvor det er svært mange endrings saker. Det må derfor antas at også mange utenrettslige avtaler vil måtte endres i avtaletiden. Det er på bakgrunn av erfaringer fra gjeldsordningsloven videre grunn til å anta at de fleste endringer vil være i kreditorenes disfavør. Dette har sammenheng med at det er langt større sjans for at skyldneres situasjon forverres enn at den forbedres. Det er nok sannsynligvis også en viss "underrapportering" av forhold som bedrer betalingsevnen.

Et særlig hensyn som dukker opp i utenrettslige ordninger er at det ikke finnes noen instans som kan endre eller oppheve hele gjeldsordningen. Heving vil måtte skje enkeltvis og vil bare gjelde mellom skyldner og den "hevende" kreditor. En utenrettslig gjeldsordning er i realiteten og rettslig sett

en rekke enkeltavtaler mellom bruker og hver kreditor, og det finnes ingen hjemmel for å foreta en kollektiv opphevelse eller liknende.

Dersom det ikke gjøres noen særskilt regulering vil alminnelige avtalerettslige regler, herunder avtaleloven, gjelde for ordningen. Dette betyr bl.a. at det lett kan oppstå tvil om hva som skal gjelde. Men som hovedregel vil ethvert vesentlig mislighold føre til at det kan kreves heving av avtalen. Det vil da være tilstrekkelig med 2-3 avdrags forsinkelse. Årsaken til misligholdet vil være mindre relevant. Skyldner kan ikke unnskyldes seg med sykdom, samlivsbrudd eller arbeidsledighet. Det kan dessuten oppstå tolkningstvil omkring anvendelse av en rekke regler som kommer inn, f.eks. omkring krav til lojalitet i kontraktsforhold, bristende forutsetninger, force majeure, avtaleloven § 36 om urimelige avtaler osv. Se for eksempel Rt-1998-333 hvor en utenrettslig ordning ble hevet med hjemmel i avtaleloven § 33.

Den beste løsningen synes å være at det i standarden bestemmes at det tas inn et punkt i forslagsbrevet om at dette skal inneholde bestemmelser om endring, heving osv. Denne teksten følger gjeldsordningslovens prinsipp om å beskytte skyldner mot urimelige konsekvenser av uforskyldt betalingsmislighold, uhell, sykdom mv. Det er viktig at dette er balansert. Kreditorerne bør for eksempel ikke få fordelene av inntektsøkning, men ikke måtte ta risikoen for inntektsbortfall, og brukeren bør ikke få slippe konsekvensen av inntektsbortfall uten å måtte gi fra seg et evt. økt overskudd.

I saker etter gjeldsordningsloven er de ulike endringssituasjoner grundig regulerte. Endringer initiert av skylder beskrives i § 6-1, og av kreditor i § 6-2. Når det gjelder endringer i skyldnerens disfavør ligger lista en del høyere enn i motsatt fall ("vesentlig", "grovt" "uredelig"). Dersom skyldneren uforskyldt mister betalingsevne ved bortfall av inntekter eller økte utgifter, har denne rett til å fortsette ordningen som før, men med redusert eller bortfalt dividende. Dette er altså kreditorenes risiko. Dersom skyldneren selvforskyldt mister sin betalingsevne eller misligholder gjeldsordningen, må forholdet rettes opp ved en form for etterbetaling eller vanligst – forlengelse av gjeldsordningen. Ellers kan ordningen gå tapt. Dersom det inntreffer vesentlige forbedringer i skyldnerens økonomiske stilling kan gjeldsordningen på tilsvarende vis krevet endret ved at f.eks. dividende innføres eller økes. Dersom skyldneren misligholder avtalen grovt eller er uredelig, kan hele gjeldsordningen oppheves etter begjæring fra én av de deltakende kreditorer.

Bestemmelsen i annet ledd anbefaler at det tas inn i gjeldsordningen at skyldneren skal varsle om forhold som kan lede til endring av avtalen. En slik plikt foreligger neppe dersom den ikke er avtalt. En liknende bestemmelse finnes i gjeldsordningsloven (§ 6-4). I tredje ledd anbefales det at det inntas et punkt i ordningen som gir kreditorerne adgang til å kontrollere at de økonomiske forutsetningene for ordningen ikke har endret seg.

TIL 5 GJELDSFORHANDLINGER MED NAV INNKREVING

Det arbeides for tiden (høst 2021) med å samordne innkrevingen av offentlige krav under Skatteetaten, og det er et mål å få til en mest mulig felles regulering av alle krav som Skatteetaten innkrever. Begge innkrevingsentralene samt skatteoppkreverne er nå underlagt Skatteetaten. Enkelte krav som kreves inn etter SI-loven, kan nå ettergis etter reglene i skattebetalingsloven §§ 15-1 og 15-2, se punkt 6 og 7. Reglene om ettergivelse av bidragskrav er ennå ikke endret, og ettergis etter barnelova § 74 annet ledd og forskrift om ettergjeving (se netthenvisinger nedenfor). Vilkårene for ettergivelse er imidlertid ganske like de vilkårene som gjelder for ettergivelse av skatte- og avgiftskrav.

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7#KAPITTEL_9

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1992-10-13-762?q=ettergjeving>

Nav Innkreving gikk over til Skatteetaten den 1. april 2018. I en overgangsfase er navnet fremdeles Nav Innkreving. Adresse, telefonnummer og kontonummer for innbetalinger er ikke endret. Skatteetaten er nå behandlende etat. Innkrevingen gjøres fortsatt av Nav Innkreving (i loven kalt Innkrevingsentralen for bidrag og tilbakebetalingskrav) og reguleres i bidragsinnkrevingsloven. Nav anbefaler elektronisk kommunikasjon via Altinn. Se lenker til ulike kontaktskjemaer på:

<https://www.nav.no/no/person/flere-tema/innkreving-og-innbetaling/relatert-innhold/om-nav-innkreving>.

På siden <https://www.nav.no/no/person/flere-tema/innkreving-og-innbetaling/betalingsproblemer> finnes flg. informasjon:

For å inngå en betalingsordning, ta kontakt med Nav Innkreving via vårt elektroniske Altinn-skjema RF-1374 Betalingsordning - Bidrag og tilbakebetaling. Ved å logge deg inn via Altinn, vil vi kunne behandle henvendelsen raskere. I tillegg er Altinn en sikker kommunikasjonskanal. Du kan selv foreslå et månedlig betalingsbeløp ved å benytte Altinn-skjema. Nav Innkreving vil vurdere forslaget ditt opp mot forventet nedbetalingstid. Du vil motta en bekreftelse på betalingsavtalen fra oss. Dersom vi ikke kan godkjenne forslaget ditt, vil Nav Innkreving fastsette månedlig betalingsbeløp. Dersom du har bidrags sak, vil det fastsatte månedlige bidraget komme i tillegg til nedbetalingsbeløpet.

Se lenker til ulike kontaktskjemaer på siden: <https://www.Nav.no/no/person/flere-tema/innkreving-og-innbetaling/relatert-innhold/om-Nav-innkreving>

Eldre uerholdelige bidragskrav fra det offentlige (for utlagt bidrag) skal slettes uten at det søkes om dette, jf. bidragsinnkrevingsloven § 30:

Bidragsinnkrevingsloven § 30 Uerholdelige bidragskrav

Et bidragskrav anses som uerholdelig når Innkrevingscentralen har forsøkt innkreving etter reglene i loven her uten at det er registrert innbetalinger de siste to årene.

I saker med uerholdelige bidragskrav kan innkrevingsstiltak begrenses til regelmessig maskinell kontroll mot tilgjengelige registre, og slike krav skal tas ut av det ordinære bidragsregnskapet.

Bidragskrav som har vært ansett som uerholdelige i minst åtte år, skal ikke lenger innkreves etter loven her. Offentlige bidragskrav skal da slettes. Den delen av kravet som tilfaller en privat part skal overføres vedkommende for privat innkreving. Bestemmelsene i leddet her gjelder ikke dersom det fortsatt er løpende bidrag i saken (understreket her).

TIL 5.1 INNLEDENDE ORIENTERING TIL BIDRAGSPLIKTIGE

Bestemmelsen er medtatt for å markere det særlig alvorlig ved mislighold av bidragsplikt og de strenge konsekvensene dette kan ha.

TIL 5.2 INNLEDENDE VURDERINGER VED GJELDSFORHANDLINGER MED NAV INNKREVIING

Nav Innkreving innkrever et stort antall ulike kravstyper for forskjellige instanser. Denne instansen har ingen fullmakter til å forhandle om ettergivelse, delta i utenrettslige gjeldsordninger el.l., og kan bare innvilge utsettelse og avdragsordninger. Nav Innkreving har imidlertid oppkreveransvar for en rekke kravstyper som ikke har noen prioritet i lovverket og som i utgangspunktet ikke bør tilbys full dekning. Det må da vurderes om de bakenforliggende kreditorer bør kontaktes, evt. via Nav Innkreving, med spørsmål om de er villige til å delta i en utenrettslig gjeldsordning.

Den viktigste og hyppigst forekommende kravstypen er imidlertid ulike typer bidragskrav som normalt ikke vil berøres av en utenrettslig gjeldsordning. Et korrekt fastsatt løpende underholdsbidrag vil alltid måtte løpe som før. Også nedbetaling av bidragsrestanser vil som hovedregel måtte fortsette som før, men her kan det tenkes situasjoner hvor det vil være riktig å søke Nav Innkreving om en avdragsordning el.l. som kan innpasses i en utenrettslig gjeldsordning, for eksempel for å unngå tvangssalg. Dersom dette innvilges, vil Nav Innkreving normalt kunne akseptere en nedbetalingsordning over 6 til 12 måneder. I noen tilfeller kan saken også ligge slik an at det bør søkes om nedsettelse av slike krav.

Ved forhandling om utenrettslig gjeldsordning med Nav Innkreving vil det etter dette innledningsvis være formålstjenlig å kategorisere og deretter sortere kravene.

1. Krav som ikke skal berøres av gjeldsordningen, f.eks. korrekt fastsatt løpende underholdsbidrag.
2. Krav som har lovbestemt prioritet, men som det kan være aktuelt å søke Nav Innkreving om avdragsordning for, men ikke ettergivelse av, for eksempel ulike bidragsrestanser.
3. Krav som har lovbestemt prioritet, men som det kan være aktuelt å søke nedsatt hos bakenforliggende kreditor, for eksempel bidragsgjeld til det offentlige.
4. Krav som ikke har prioritet, hvor bakenforliggende kreditor bør tilbys dividende.

TIL 5.3.1 LØPENDE UNDERHOLDSBIDRAG TIL BARN

Løpende underholdsbidrag vil normalt ikke berøres av en gjeldsordning. Kravstypen har høyeste prioritet ved utleggstrekk.

I noen tilfeller kan imidlertid de økonomiske forholdene ha endret seg for skyldneren, uten at dette har medført tilsvarende endringer i bidraget. Det kan også forekomme tilfeller hvor bidraget er avtalt høyere enn det som er naturlig i forhold til bidragspliktiges økonomi, fordi denne ønsker å prioritere barna foran kreditorene. I slike tilfeller vil det være rimelig at bidraget søkes justert til riktig nivå i forbindelse med gjeldsordningen.

TIL 5.3.2 EKTEFELLEBRIDRAG

Ektefellebidrag vil normalt ikke berøres av en utenrettslig gjeldsordning. Kravstypen har høyeste prioritet ved utleggstrekk.

Også for denne typen bidrag bør det gjøres en vurdering av bidragets størrelse før det legges til grunn som en utgift i gjeldsordningen. Bidraget kan på samme måte som for barnebidrag være kommet i utakt med den bidragspliktiges økonomi, eller det kan bevisst være satt for høyt på bakgrunn av et ønske om å prioritere tidligere ektefelle foran kreditorene, eller å unndra midler fra disse.

TIL 5.3.3 BIDRAGSGJELD

Nedbetaling på bidragsrestanser vil som utgangspunkt måtte fortsette som før under en utenrettslig gjeldsordning. Ved utleggstrekk har kravstypen høyeste prioritet, jf. dekningsloven § 2-8.

Det vil likevel unntaksvis kunne være aktuelt å søke om særskilt ettergivelse av bidragsrestanse i forbindelse med forhandlinger om utenrettslig gjeldsordning. Dette kan for eksempel være aktuelt dersom skyldneren klart fyller kravene for ettergivelse av bidragsgjeld. I slike tilfeller vil søknad om særskilt ettergivelse også være det mest rettferdige overfor evt. private kreditorer som skal delta i ordningen. Det virker lite rimelig at disse skal få sterkt redusert dekning fordi skyldner må prioritere et krav som sannsynligvis kunne vært nedsatt. Det kan også tenkes at private kreditorer vil sette som en forutsetning at ettergivelse/nedsettelse av bidragsgjeld er søkt. Det kan også tenkes at de vil kreve en svært lang gjeldsordningsperiode som kompenserer for tiden det tar å nedbetale det prioriterte kravet.

Et særlig problem er at søknad om ettergivelse mv. kan ta noe tid og vil kunne forsinke saken. Det må derfor i hvert enkelt tilfelle vurderes om slik søknad skal fremmes før gjeldsforhandlinger igangsettes, eller parallelt med denne. Dersom det er grunn til å tro at gjeldsordningen vil bli godtatt av de øvrige kreditorer uten hensyn til den prioriterte gjelden, bør begge sakene igangsettes samtidig. I motsatt fall bør "hovedgjeldsforhandlingen" utsettes til resultatet av særskilte søknader foreligger. Et tredje alternativ vil være å utarbeide et forslag til gjeldsordning som tar opp i seg at det er søkt om nedsettelse av den prioriterte gjelden. Dette kan gå ut på at dividenden til de private kreditorene kommer i gang/evt. økes, når søknaden er avgjort, altså dersom søknaden får positivt utfall. Dersom de private kreditorene ikke godtar dette, ville de neppe heller ha godtatt en løsning hvor det ikke søkes om særskilt nedsettelse.

Det er Nav Familie og pensjonsytelser som treffer avgjørelse om ettergivelse av bidragsgjeld etter søknad fra den bidragspliktige, jf. forskrift om ettergivelse § 3 første punktum. Denne etaten kan

ettergi gjeld til både offentlige og private kravshavere, jf. forskriften § 3 andre punktum. Det skal imidlertid vises varsomhet når det er på tale å ettergi privat gjeld, jf. forskriften § 3 tredje punktum, og må i slike tilfeller være særdeles grundig og streng i vurderingen.

TIL 5.3.4 ANDRE TILBAKEBETALINGSKRAV I NAV

Dette punktet gjelder krav utenfor bidragsområdet som ikke har noen lovbestemt prioritet eller andre dekningsprivilegier. Nav Innkreving har likevel ikke adgang til å delta i gjeldsforhandlinger med slike krav. Den bakenforliggende kreditor må derfor søkes direkte om nedsettelse, ettergivelse, deltakelse i gjeldsordningen osv. Dette kan gjøres som ledd i den ordinære gjeldsforhandlingen. Disse "bakenforliggende" kreditorene er nok ikke vant til å få forespørsler om å delta i gjeldsordninger når de har Nav innkreving som oppkrever, men kravenes uprioriterte status og hvordan de vil bli behandlet i en utenrettslig gjeldsordning tilsier at det ikke bør foreslås full dekning her. Forhandlinger med bakenforliggende kreditorer kan gjøres som ledd i den ordinære gjeldsforhandlingen eller separat før man igangsetter "hovedgjeldsforhandlingen".

TIL 6 GJELDSFORHANDLINGER MED STATENS INNKREVINGSSENTRAL

Vilkårene for nedsettelse av krav etter SI-loven er nå i stor grad samordnet med vilkårene for lempning etter skattebetalingsloven.

TIL 6.1 INNLEDENDE VURDERINGER VED FORHANDLINGER MED STATENS INNKREVINGSSENTRAL (SI)

SI krever inn svært mange ulike kravtyper på vegne av en rekke ulike oppdragsgivere. Fullmakt til å forhandle om nedsettelse mv. av kravene er lovregulert, jf. SI-loven § 8, hvoretter ordningen er at alle krav kan nedsettes, utsettes osv. ("lempes") med mindre annet er *bestemt*. Dette betyr at SI i prinsippet kan forhandle om lemping av de fleste krav. I praksis begrenses innkrevingscentralens forhandlingskompetanse av tre forhold:

For det første vil situasjonen måtte være som beskrevet i SI-loven § 8 første ledd. Dette betyr at lempingen må antas å gi bedre dekning enn fortsatt innkreving, at lemping ikke må virke støtende, og heller ikke svekke den alminnelige betalingsmoral.

For det andre er lemping av krav som tilkommer en fornærmet, skadelidt eller etterlatt avhengig av samtykke fra den berettigede. Dette vil typisk være erstatningskrav tilkjent i en straffesak. Det er altså ikke slik at SI mangler forhandlingskompetanse for slike krav.

For det tredje finnes det en liste (§4) på 10 kravstyper i forskrift til SI-loven (FOR-2013-06-20-851) over krav som er unntatt fra adgangen til nedsettelse. Men det kan altså gis utsettelse og innvilges avdragsbetaling også for disse kravene. Kravene er imidlertid svært spesielle og forekommer nok meget sjelden i gjeldssakene som kommer til behandling hos en økonomisk rådgiver. De fleste dreier seg om ulike tvangsmulkt. Dette er altså de kravene hvor det er "bestemt" at ettergivelse ikke kan skje.

Det er dermed innledningsvis nødvendig å foreta en kategorisering og sortering av krav slik som nevnt i punkt 6.1 før man igangsetter forhandlinger med SI. Denne kategoriseringen vil SI kunne bistå med.

1. Krav som normalt ikke skal berøres av en gjeldsordning (for eksempel nedbetaling av straffebot ilagt av domstol) og som det kun evt. er aktuelt å søke om avdragsordning eller annen utsettelse for.
2. Krav som det kan være aktuelt å søke SI om å få nedsatt eller medtatt som dividendekrav.
3. Krav som SI kan nedsette etter samtykke fra bakenforliggende kreditor.
4. Krav som det kan være aktuelt å søke bakenforliggende kreditor direkte om å få nedsatt eller medtatt som dividendekrav.
5. Krav som i henhold til forskrift ikke kan nedsettes.

TIL 6.2 STUDIELÅN

Bestemmelsen inneholder regler for forhandlinger om studielån. Dette er en kravstype som ikke har noen lovbestemt prioritet og som i utgangspunktet skal behandles som dividendekrav, altså kategori 2 ovenfor. Det er likevel inntatt noen særregler om tilfeller hvor studielånet kan gis bedre dekning mv. Det anbefales i bestemmelsen også at det gjøres visse avklaringer i forhold til Lånekassen før forhandlinger innledes.

TIL 6.3 KRAV SOM HAR SITT GRUNNLAG I EN STRAFFBAR HANDLING

Bestemmelsen inneholder noen særlige anbefalinger angående den viktige kravstypen som oftest blir kalt strafferettslig gjeld. Disse kravene skal som hovedregel gis full dekning i en utenrettslig gjeldsordning.

TIL 7 GJELDSFORHANDLINGER MED SKATTE- OG AVGIFTSKRAV

Når det foreslås en utenrettslig gjeldsordning med skatte- og avgiftskrav, vil skattekontoret vurdere forslaget etter reglene om nedsettelse ("lemping") i skattebetalingsloven § 15-1 og 15-2. Disse bestemmelsene gjelder henholdsvis nedsettelse av hensyn til skyldneren (15-1), og av hensyn til det offentlige (15-2).

Nedsettelse av hensyn til skyldneren kan etter 15-1 gis dersom "noen på grunn av dødsfall, særlig alvorlig sykdom eller lignende årsaker er midlertidig ute av stand til å innfri sine skatte- og avgiftsforpliktelser, og det vil være uforholdsmessig tyngende å fortsette innkrevingen, kan det gis utsettelse med betaling. Er betalingsevnen varig svekket, kan skatte- og avgiftskravet settes ned eller frafalles" (understreket her).

Bestemmelsen er utformet med sikte på ensidig nedsettelse, men vil også ha betydning ved forslag til utenrettslig gjeldsordning. Det forutsetter imidlertid at skyldneren er rammet av noen av omstendighetene som nevnes i bestemmelsen. Det er ikke tilstrekkelig at skyldneren mangler penger.

Nedsettelse av innfordringshensyn kan gis etter skattebetalingsloven § 15-2. Dette er derfor den sentrale bestemmelsen for utenrettslige gjeldsordninger. Bestemmelsens første og andre ledd lyder slik:

Fremsetter skyldneren et betalingstilbud, kan et skatte- og avgiftskrav settes ned, eller det kan gis utsettelse med betalingen. Det er et vilkår at skyldneren ikke er i stand til å innfri kravet på vanlig måte, og at betalingstilbudet antas å gi bedre dekning enn fortsatt innfordring. Betalingstilbudet må være det beste skyldneren kan tilby, og avgjørelsen må ikke virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoral

Krav med forfall som ligger mer enn ti år tilbake i tid, kan settes ned dersom fortsatt innfordring ikke antas å gi dekning av betydning. Avgjørelsen må ikke virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoralen.

Selv om § 15-2 er den sentrale ved forslag til utenrettslige gjeldsordninger, kan det være nyttig å gi skattekontoret informasjon om eventuelle forhold som er nevnt i § 15-1, for eksempel sykdom, dødsfall eller liknende. Det kan anmodes om nedsettelse etter begge de nevnte bestemmelsene i samme sak.

Skatteetaten har med virkning fra 1. juli 2019 utarbeidet retningslinjer for nedsettelse av skatte- og avgiftskrav. For ettergivelse av hensyn til skyldneren, se:

<https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/rundskriv-retningslinjer-og-andre-rettskilder/rundskriv/retningslinje-for-lempning-av-hensyn-til-skyldner/>

Om lemping av innfordringshensyn, herunder om utenrettslige gjeldsordninger, se: <https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/rundskriv-retningslinjer-og-andre-rettskilder/rundskriv/retningslinje-for-lempning-av-hensyn-til-det-offentlige/>

Nedenfor følger noen aktuelle utdrag fra retningslinjene for lemping av krav av innfordringshensyn:

Retningslinjene omfatter krav som er angitt i skattebetalingsloven § 1-1 annet og tredje ledd, § 1-3 første ledd og skattebetalingsforskriften §§ 1-2-1 og 1-2-3. Videre kommer § 15-2 også til anvendelse på ansvarsbeløp etter kapittel 16, jf. § 16-1 annet ledd annet punktum, og på erstatnings- og regresskrav tilkjent på skatte- og avgiftsområdet, jf. skattebetalingsforskriften § 1-2-2 annet punktum. Krav som innkreves etter skattebetalingsloven omtales i det videre som skatte- og avgiftskrav. Retningslinjen omfatter også krav som innkreves i medhold av SI-loven § 1, jf. SI-forskriften § 1, med unntak av krav som er unntatt i SI-forskriften § 4.

Retningslinjene gjelder ikke for krav som kreves inn etter bidragsinnkrevingsloven.

Lemping av hensyn til det offentlige som kreditor må avgrenses mot lemping av hensyn til skyldneren etter skattebetalingsloven § 15-1. Hensynene bak de to ulike lempningsgrunnlagene er forskjellige, dermed er også vilkårene ulike. En søknad om lemping kan fremmes på ett eller begge grunnlag. Dersom skyldneren påberoper seg spesielle forhold ved sin egen situasjon, må det vurderes om saken bør behandles etter reglene om lemping av hensyn til skyldneren. (understreket her).

Med utenrettslig gjeldsordning menes en samlet ordning som omfatter både Skatteetaten som kreditor og andre kreditorer. Forslag til utenrettslig gjeldsordning kan fremsettes av skyldner, herunder privatpersoner så vel som juridiske personer.

Vilkårene for lemping etter skattebetalingsloven § 15-2 må være oppfylt for at Skatteetaten skal kunne gå inn på en utenrettslig gjeldsordning. I utgangspunktet har man ikke noe videre hjemler ved utenrettslige gjeldsordninger enn der det er tale om ensidig betalingsutsettelse eller nedsettelse.

Vilkårene i § 15-2 må i slike tilfeller tolkes i lys av at alternativet til den foreslåtte avtalen er en gjeldsordning etter gjeldsordningsloven. Fremmer skyldner et realistisk betalingsforslag som gir bedre dekning enn hva en formell gjeldsordning vil gi, vil dette tale for å akseptere tilbudet. Krav som har lovbestemt fortrinnsrett eller som er sikret ved pant skal som det klare utgangspunkt gis full dekning før betaling skjer til uprioriterte krav. Det var tidligere oppstilt et krav til 25% dekningsgrad ved utenrettslige gjeldsordninger. Dette kravet gjelder ikke lenger.

Fra 1. november 2020 skal forslag til utenrettslig gjeldsordning sendes skattekontoret. Oversikt over skattekontor finnes her: <https://www.skatteetaten.no/kontakt/kontor/skattekontor/>

TIL 7.2 OM FORSLAGET TIL UTENRETTSLIG GJELDSORDNING MED SKATTE- OG AVGIFTSKRAV

I retningslinjene heter det blant annet at det i utgangspunktet bør etterstrebes en felles løsning for alle krav som innkreves av Skatteetaten, særlig ved søknad om nedsettelse. Når det gjelder krav som innkreves etter SI-loven, kan likevel kravstypen eller størrelsen på kravet tilsi at kravet ikke bør omfattes av en felles behandling. Det er også flere kravstyper som er unntatt fra lempningsadgangen etter SI-loven § 8, jf. sktbl. § 15-2, se SI-forskriften § 4. Lempingen kan skje som ledd i avtale mellom innkrevingsmyndighetene og skyldner alene, eller som ledd i utenrettslig gjeldsordning (understreket her).

En ensidig nedsettelse kan avtales der skyldneren ikke har andre kreditorer, og ikke er en virksomhet i fortsatt drift. Der skyldneren har andre usikrede kreditorer, skal lemping som hovedregel skje som

utenrettslig gjeldsordning. (Understreket her). Se nærmere:

<https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/handboker/skattebetalingshandboken/gjeldende/M-15/M-15-2/M-15-2.2/>

Skatteetaten bemerker i "Skattebetalingshåndboken" innledningsvis at skatter og avgifter som den klare hovedregel skal betales, enten det skjer frivillig eller etter tvangsinnfordring. Lempning er et unntak fra denne hovedregelen. Med lempning av et krav menes at skatte- og avgiftsmyndighetene godtar annet enn full betaling av kravet ved forfall – enten ved at det innrømmes betalingsutsettelse eller ved at kravet settes ned. I visse tilfeller kan disse tiltakene kombineres. Ordningen bygger på en forutsetning om at staten, i likhet med andre kreditorer, må kunne lempe et krav dersom dette medfører bedre dekningsutsikter.

Vilkårene for lempning av hensyn til det offentlige som kreditor fremgår av skattebetalingsloven § 15-2. Det må imidlertid understrekes at lempning etter denne bestemmelsen ikke er en rettighet for skyldneren. Det er hensynet til innkrevingsmyndighetenes dekningsutsikter som er avgjørende ved vurderingen av lempning etter § 15-2, i motsetning til ved lempning etter § 15-1, hvor det er hensynet til skyldner som er avgjørende.

Dersom det kun foreligger forhold som nevnt i § 15-2, må følgende vilkår være oppfylt:

- Skyldneren må ikke være i stand til å innfri kravet på vanlig måte
- Tilbudet må gi bedre dekning enn fortsatt innfordring
- Tilbudet må være det beste skyldner kan tilby
- Avgjørelsen må ikke være støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoral

<https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/handboker/skattebetalingshandboken/gjeldende/M-15/M-15-2/M-15-2.2/>

Søknader som gjelder lempning av sakskostnader tilkjent staten, behandles etter rundskriv "G-09/2010 Retningslinjer for statens behandling av anmodninger om ettergivelse av sakskostnadskrav tilkjent av domstolene", se:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/g-092010-retningslinjer-for-statens-beha/id621382/>

8 DOKUMENTEKSEMPLER

8.1 ÅPNINGSBREV

VARSEL OM ÅPNING AV UTENRETTLIG GJELDSFORHANDLING FOR PEDER ÅS

- (1) Nav Lillevik har besluttet å innlede forhandling om utenrettslig gjeldsordning på vegne av Peder Ås, 7120 Lillevik. Bistanden gis i medhold av lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 17 om plikt til å gi opplysning råd og veiledning, jf. gjeldsordningsloven § 1-5. Gjeldsforhandlingene gjennomføres iht. gjeldende *Standard for utenrettslige gjeldsordninger i Nav*.
- (2) Betalingsproblemene har etter det som er opplyst sammenheng med at Ås tidligere drev selvstendig næringsvirksomhet innenfor transportbransjen. Driften gikk dårlig og foretaket hans måtte avvikles med betydelig tap. Han har også pådratt seg noe bidragsgjeld og forbruksgjeld i etterkant. Etter vår vurdering er han å betrakte som varig betalingsudyktig i gjeldsordningslovens forstand.
- (3) Ås er 35 år, enslig og bor i leid bolig i Lillevik. Han arbeider i fast 80 % stilling som vaktmester på Lillevik skole. Han har tidligere arbeidspraksis som sjåfør og ingen utdanning utover grunnskolen. Grunnen til at han nå har redusert arbeidstid er ryggproblemer etter en periode som vogntogsjåfør. Han betaler underholdsbidrag for ett barn født i 2010, og har ingen forsørgelsesbyrde ut over det. Ås har små muligheter til å bedre sine inntekter. Han har ingen realiserbare aktiva utover et maleri med antatt verdi på kr 30 000
- (4) Foreløpig oversikt over Ås sin økonomiske situasjon:

Inntekter/Utgifter			Gjeldsforpliktelser		Realiserbare aktiver	
Brutto lønn	35 000		Lokalbanken	200 000	Maleri	30 000
Forskuddstrekk		10 000	Vogntogfinans	1 500 000		
Husleie		8 000	Nav Innkreving	12 000		
Underholdsbidrag		3 000				
Livsopphold		8 000				
SUM	35 000	29 000		1 712 000		30 000
Resultat		6 000				-1 690 000

- (5) Inntektsdokumentasjon er fremlagt ved lønnslipper for de siste tre måneder som også viser trekk for underholdsbidrag. Husleie er dokumentert ved husleiekontrakt. Det er også fremlagt likningsutskrift for siste år samt utskrift fra kredittopplysningsforetak og gjeldsregister. Dokumentasjonen anses som tilfredsstillende Vi ber om å få opplyst hvorvidt det er ønskelig at ytterligere dokumentasjoner fremlegges

Løpende underholdsbidrag er kontrollert opp mot Nav s bidragskalkulator og ikke funnet å være for høyt i forhold til partenes økonomiske situasjon mv. Det kan ikke sees å være grunnlag for å søke om nedsettelse av bidragsrestanse.

- (6) Peder Ås har oppgitt Deres foretak som en av sine fordringshavere. Vi ber med dette om nærmere opplysninger vedrørende gjeldsforholdet, herunder:
  - a) Låne nummer/kontonummer el.l. for kravidentifikasjon, samt kontaktperson med epost og tlf.
  - b) Om det er iverksatt inkassotiltak, begjært utlegg mv. vedrørende kravet
  - c) Eventuell kausjon eller annen sikkerhet for kravet
  - d) Om dividende i en eventuell gjeldsordning vil bli avskrevet mot hovedstol eller renter
  - e) Kravets samlede pålydende (hovedstol, renter og omkostninger) pr. dags dato
  - f) Kontonummer for innbetalinger

Vi ber Dem gjøre en vurdering av om hele eller noe av kravet er foreldet, f.eks. renter eller omkostninger eller deler av dette, og i så fall ikke melde inn kravet/den foreldede delen.

- (7) Peder Ås vil fra og med neste lønnsutbetaling den 10.01.2017 og frem til en avtale er oppnådd, fordele sitt overskudd, jf. punkt 5, på følgende måte:

	Januar	Februar	Mars	April
Nav Innkreving	6 000	6 000	0	0
Vogntogfinans	0	0	5 294	5 294
Lokalbanken	0	0	706	706
SUM	6 000	6 000	6 000	6 000

Fordelingen er i overensstemmelse med det konkursrettslige dividendep prinsipp, samt reglene om prioritet ved utleggstrekk i dekningsloven § 2-8. Fordelingen medfører ingen utilbørlig forfordeling av noen kreditor, jf. dekningsloven § 2-7 fjerde ledd. Maleriet som nevnt i (5), vil bli søkt realisert snarest og salgssummen vil da bli fordelt etter ovenfornevnte prinsipper.

- (8) Vi anmoder om at det av hensyn til behovet for stabilitet under forhandlingene og øvrige kreditorer ikke igangsettes inndrivningstiltak i form av inkasso, begjæring om tvangsfullbyrdelse e.l.l. så lenge forhandlingene pågår. Vi ber foreløpig om slik berostillelse i en periode på fire måneder. Vi ber Dem snarest tilkjenne om De vil akseptere dette.
- (9) Peder Ås gir med dette sitt samtykke til at De uhindret av lovbestemt taushetsplikt kan drøfte saksforholdene i nødvendig utstrekning med øvrige kreditorer som deltar i denne gjeldsforhandlingen.
- (10) Den videre plan for arbeidet går ut på at vi forutsatt positiv tilbakemelding fra kreditorene innen 23. januar 2017, kan utsende forslag til gjeldsordning innen 1. mars 2017. Det vi da være tid til eventuelle drøftinger og avklaringer i mars/april. Det tas sikte på at en avtale skal være kommet i stand senest 1. mai 2017. Ved eventuell søknad om rettslig gjeldsordning vil forhandlingene bli anført å gjelde som egenforsøk, jf. gjeldsordningsloven § 1-3 annet og tredje ledd.
- (11) Vi ber om tilbakemelding snarest og senest innen 3 uker fra dette brevets dato, jf. punktene som er understreket i brevet.

Fullmakt er vedlagt.

1. januar 2017 (sign. skyldner og rådgiver)

Kopi til orientering: Namsmannen i Lillevik og Storevik

8.2 TILBAKEMELDING PÅ ÅPNINGSBREV FRA KREDITORENE

VEDRØRENDE UTENRETTLIG GJELDSFORHANDLING FOR PEDER ÅS

Vi viser til henvendelse 1.1. 2017 og kan opplyse følgende:

Vi ber om bekreftelse fra lege på at Ås ikke er i stand til å arbeide full tid.

Opplysninger vedrørende gjeldsforholdet.

1. Vårt krav mot Peder Ås har ref.: 4211.13.74223, kontaktperson er NN, nn@foretak.no, tlf. xxxx xxxx.
2. Vi har foreløpig ikke iverksatt inkassotiltak el.l. i denne saken
3. Det er ingen sikkerhet for kravet
4. Vi aksepterer å avskrive eventuelle delbetalinger først på renter og dernest på hovedstol
5. Kravets samlede pålydende var pr 1.1. 2017 (åpningsbrevets dato) kr 220 000.
6. Innbetalinger i saken kan skje til kontonummer xxxx xx xxxxx.

Vi kan ikke se at noe av kravet er foreldet.

Vi aksepterer å stille saken i bero inntil 31. mars 2017

Vi imøteser forslagsbrev utsendt senest 1.3. 2015 og vil ta endelig stilling til forslaget som fremlegges da.

8.3 FORSLAGSBREV MED BETALINGSPLAN

FORSLAG TIL UTENRETTLIG GJELDSORDNING FOR PEDER ÅS

Vi viser til brev 1.1. 2017 om åpning av utenrettslige gjeldsforhandlinger, og fremlegger med dette forslag til utenrettslig gjeldsordning for Peder Ås. Forslaget, som er utformet i overensstemmelse med gjeldende "Standard for utenrettslige gjeldsordninger i Nav ", punkt 4.4.2.7, er en nedbetalingsavtale hvoretter Ås uoppfordret skal betale kr 7 500 pr mnd. over en femårsperiode.

- (1) Ås sin økonomiske situasjon har endret seg noe etter at åpningsbrevet ble utsendt, ved at restanse bidragsgjeld er nedbetalt i sin helhet. Videre er det som følge av tilbakemeldingen om at innbetalinger vil bli avskrevet på renterestanser, funnet grunnlag for å nedjustere forskuddstrekket med kr 1 500 pr mnd. Dette har økt resultatet fra kr 6 000 til kr 7 500 pr mnd. Maleri verdsatt til kr 30 000 er lagt ut for salg, og salgssum vil bli fordelt så snart salget er gjennomført.
- (2) Oversikt over Ås sin nåværende økonomiske situasjon:

INNTEKTER/UTGIFTER PR MND.		
Brutto lønnsinntekt	35 000	
Forskuddstrekk		8 500
Husleie		8 000
Underholdsbidrag		3 000
Livsopphold		8 000
SUM	35 000	27 500
Resultat til fordeling		7 500

- (3) Dekningens skjer iht. nedenforstående oversikt. Første innbetaling av dividende skal skje den 10. april 2017 og siste innbetaling den 10. mars 2022.

KREDITOR	KRAV 1.1.2017	DEKNING PR MND.	SAMLET DEKNING	DIVIDENDE
Vogntogfinans	1 970 000	6 567	394 000	20 %
Lokalbanken	280 000	933	56 000	20 %
SUM	2 250 000	7 500		

- (4) Innbetalingene skal i sin helhet avregnes mot renterestanser.
- (5) Kreditor vil ikke gjøre forsøk på å inndrive gjelden i gjeldsordningsperioden dersom betalingsavtalen overholdes, og vil ettergi restgjelden når ordningen er fullført. Ettergivelsen skal meldes til Skattedirektoratet uten ugrunnet opphold.
- (6) Om heving og endring av avtalen gjelder Standarden punkt 4.5 første ledd nr. 1 til og med 4. Ås er forpliktet til innen rimelig tid og på betryggende måte å varsle samtlige kreditorer dersom det inntreffer omstendigheter som kan gi rett til å få avtalen endret.
- (7) Kreditorerne som deltar i gjeldsordningen kan når som helst i avtaleperioden be om en oppdatert og dokumentert oversikt over Ås sin økonomiske stilling, herunder bekreftet likningsutskrift
- (8) Følgende dokumentasjoner er vedlagt:
  - Bekreftelse på ryggplager som medfører redusert arbeidsevne
- (9) Vi ber om skriftlig aksept av forslaget innen 3 uker fra dette brevets dato. Dersom forslaget ikke aksepteres, ber vi om en kort begrunnelse for dette.

28. februar 2017 (sign. skyldner og rådgiver)

8.4 FORSLAGSBREV MED ENGANGSBELØP

FORSLAG TIL UTENRETTLIG GJELDSORDNING FOR PEDER ÅS

Vi viser til brev 1.1. 2017 om åpning av utenrettslige gjeldsforhandlinger, og fremlegger med dette forslag til utenrettslig gjeldsordning for Peder Ås. Forslaget, som er utformet i overensstemmelse med gjeldende "Standard for utenrettslige gjeldsordninger i Nav ", punkt 4.4.2.8, innebærer innbetaling av et engangsbeløp som fullt og helt oppgjør. Engangsbeløpet er beregnet i henhold til hva som ville ha blitt innbetalt ved en nedbetalingsavtale over fem år. Beløpet fremskaffes ved et banklån Ås har fått tilsagn om.

- (1) Ås sin økonomiske situasjon har endret seg noe etter at åpningsbrevet ble utsendt, ved at restanse bidragsgjeld er nedbetalt i sin helhet. Videre er det som følge av tilbakemeldingen om at innbetalinger vil bli avskrevet på renterestanser, funnet grunnlag for å nedjustere forskuddstrekket med kr 1 500 pr mnd. Dette har økt resultatet fra kr 6 000 til kr 7 500 pr mnd. Maleri verdsatt til kr 30 000 er lagt ut for salg, og salgssum vil bli fordelt så snart salget er gjennomført.
- (2) Oversikt over Ås sin nåværende økonomiske situasjon:

INNTEKTER/UTGIFTER PR MND.		
Brutto lønnsinntekt	35 000	
Forskuddstrekk		8 500
Husleie		8 000
Underholdsbidrag		3 000
Livsopphold		8 000
SUM	35 000	27 500
Resultat til fordeling		7 500

- (3) Nedenforstående oversikt viser hva som ville ha blitt innbetalt ved en betalingsplan.

KREDITOR	KRAV 1.1.2017	DEKNING PR MND.	SAMLET DEKNING	DIVIDENDE
Vogntogfinans	1 970 000	6 567	394 000	20 %
Lokalbanken	280 000	933	56 000	20 %
SUM	2 250 000	7 500		

- (4) Engangsbeløpet vil utgjøre kr 394 000 til Vogntogfinans og kr 56 000 til Lokalbanken. I tillegg kommer innbetaling av salgsproveny for maleri som nevnt i punkt 1 over som vil bli fordelt etter samme fordelingsnøkkel.
- (5) Kreditor er forpliktet til å ettergi restgjelden når engangsbeløpet er mottatt. Ettergivelsen skal meldes til Skattedirektoratet uten ugrunnet opphold.
- (6) Følgende dokumentasjoner er vedlagt:
  - Bekreftelse på ryggplager som medfører redusert arbeidsevne
- (7) Vi ber om skriftlig aksept av forslaget innen 3 uker fra dette brevets dato. Dersom forslaget ikke aksepteres, ber vi om en kort begrunnelse for dette.

28. februar 2017 (sign. skyldner og rådgiver)

8.5 FORSLAGSBREV MED BETALINGSPLAN OG FORSERT NEDBETALING

FORSLAG TIL UTENRETTLIG GJELDSORDNING FOR PEDER ÅS

Vi viser til brev 1.1. 2017 om åpning av utenrettslige gjeldsforhandlinger, og fremlegger med dette forslag til utenrettslig gjeldsordning for Peder Ås. Forslaget, som er utformet i overensstemmelse med gjeldende "Standard for utenrettslige gjeldsordninger i Nav ", punkt 4.4.2.9 er en nedbetalingsavtale med adgang til forsert nedbetaling hvoretter Ås uoppfordret skal betale minst kr 7 500 pr mnd. over en femårsperiode.

- (1) Ås sin økonomiske situasjon har endret seg noe etter at åpningsbrevet ble utsendt, ved at restanse bidragsgjeld er nedbetalt i sin helhet. Videre er det som følge av tilbakemeldingen om at innbetalinger vil bli avskrevet på renterestanser, funnet grunnlag for å nedjustere forskuddstrekket med kr 1 500 pr mnd. Dette har økt resultatet fra kr 6 000 til kr 7 500 pr mnd. Maleri verdsatt til kr 30 000 er lagt ut for salg, og salgssum vil bli fordelt så snart salget er gjennomført.
- (2) Oversikt over Ås sin nåværende økonomiske situasjon:

INNTEKTER/UTGIFTER PR MND.		
Brutto lønnsinntekt	35 000	
Forskuddstrekk		8 500
Husleie		8 000
Underholdsbidrag		3 000
Livsopphold		8 000
SUM	35 000	27 500
Resultat til fordeling		7 500

- (3) Dekningens skjer iht. nedenforstående oversikt som et minimum. Første innbetaling av dividende skal skje den 10. april 2017 og siste innbetaling skal skje 10. mars 2022.

KREDITOR	KRAV 1.1.2017	DEKNING PR MND.	SAMLET DEKNING	DIVIDENDE
Vogntogfinans	1 970 000	6 567	394 000	20 %
Lokalbanken	280 000	933	56 000	20 %
SUM	2 250 000	7 500		

- (4) Innbetalingene skal i sin helhet avregnes mot renterestanser.
- (5) Kreditor skal ikke gjøre forsøk på å inndrive gjelden i gjeldsordningsperioden dersom betalingsavtalen overholdes, og er forpliktet til å ettergi restgjelden når ordningen er fullført. Ettergivelsen skal meldes til Skattedirektoratet uten ugrunnet opphold.
- (6) Om heving og endring av avtalen gjelder Rutinestandarden punkt 4.5 første ledd nr. 1 til og med 4. Ås er forpliktet til innen rimelig tid og på betryggende måte å varsle samtlige kreditorer dersom det inntreffer omstendigheter som kan gi dem rett til å få avtalen endret. Ekstrainntekter som benyttes til forsert nedbetaling skal ikke gi grunnlag for endring av avtalen.
- (7) Kreditorerne som deltar i gjeldsordningen kan når som helst i avtaleperioden be om en oppdatert og dokumentert oversikt over Ås sin økonomiske stilling, herunder bekreftet likningsutskrift.
- (8) Følgende dokumentasjoner er vedlagt:
  - Bekreftelse på ryggplager som medfører redusert arbeidsevne.
- (9) Vi ber om skriftlig aksept av forslaget innen 3 uker fra dette brevets dato. Dersom forslaget ikke aksepteres, ber vi om en kort begrunnelse for dette.

28. februar 2017 (sign. skyldner og rådgiver)

8.6 TILBAKEMELDING FRA KREDITORENE PÅ FORSLAGSBREV

Eksempel I

Vi finner å kunne akseptere forslaget til gjeldsordning fremlagt i brev av 28. februar 2017 og imøteser oppfyllelse av avtalen.

Eksempel II

Vi må dessverre meddele at vi ikke kan godta det fremlagte forslaget til gjeldsordning. Bakgrunnen for dette er at gjeldsordningsperioden etter vårt syn bør være lenger enn de fem årene som er foreslått. Vi har ved vurderingen særlig lagt vekt på at Peder Ås kun er 35 år gammel, og at han har over 30 år igjen av sitt yrkesliv. Dersom det foreslås en gjeldsordningsperiode på 7 – syv – år, kan vi være villige til å akseptere forslaget.

8.7 INFORMASJON TIL KREDITORENE OM FORHANDLINGSRESULTATET

VEDRØRENDE UTENRETTLIG GJELDSFORHANDLING FOR PEDER ÅS

Vi viser til tidligere kontakt i saken, senest vårt forslag til gjeldsordning i brev av 28.februar 2017 med svarfrist innen 21. mars 2017.

Alternativ I:

Vi meddeler med dette at samtlige kreditorer har gitt sin aksept til forslaget innen fristen, og at oppfyllelse av gjeldsordningen vil bli iverksatt i henhold til avtalen. Første innbetaling vil bli foretatt 10. april 2017 til oppgitt kontonummer.

Alternativ II:

Vi meddeler med dette at det ikke har lyktes å komme frem til en gjeldsordning på grunnlag av det fremlagte forslaget i brev 28.februar 2017. På bakgrunn av tilbakemeldingene fra kreditorerne ser vi det som nytteløst å fortsette videre forhandlinger nå, og har rådet Ås til å fortsette sine innbetalinger inntil videre som angitt i forslagsbrevet. Innbetalingene tilfredsstillter etter vårt syn kravene i dekningsloven § 2-7 fjerde ledd, slik at det ikke vil være adgang til å nedlegge utleggstrekk i lønn eller andre inntekter.

Alternativ III:

Vi meddeler med dette at det ikke har lyktes å komme frem til en gjeldsordning på grunnlag av det fremlagte forslaget i brev 28.februar 2017. På bakgrunn av tilbakemeldingene fra kreditorerne ser vi det som nytteløst å fortsette videre forhandlinger nå, og har rådet Ås til å søke om gjeldsordning etter gjeldsordningsloven. Det fremlagte forslaget tilfredsstillter etter vårt syn kravet til egenforsøk i gjeldsordningsloven § 1-3 annet ledd, jf. tredje ledd.

Alternativ IV:

Vi meddeler med dette at det ikke har lyktes å komme frem til en gjeldsordning på grunnlag av det fremlagte forslaget i brev 28.februar 2017. På bakgrunn av tilbakemeldingene fra kreditorerne ser vi det imidlertid som hensiktsmessig å fortsette forhandlingene, og det vil senest 15. mars 2017 bli fremmet et nytt forslag til gjeldsordning. I mellomtiden vil Ås fortsette sine innbetalinger i henhold til åpningsbrevet punkt 7.

8.8 INFORMASJON TIL NAMSMANNEN OM UTENRETTLIG GJELDSFORHANDLING

VEDRØRENDE UTENRETTLIG GJELDSFORHANDLING FOR PEDER ÅS

Namsmannen i Lillevik og Storevik
Forliksrådet i Lillevik

Vi vil med dette informere om at det er igangsatt utenrettslige gjeldsforhandlinger på vegne av Peder Ås, født xx xx xxxx., jf. kopi av vedlagte åpningsbrev som er sendt kreditorene. Ås vil i forhandlingsperioden innbetale sitt overskudd i henhold til gjeldende livsoppholdssatser mv. slik det fremgår av brevet. Han gjør etter vår vurdering det han evner for å oppfylle sine forpliktelser, og begunstiger ikke noen kreditor på utilbørlig måte, jf. dekningsloven § 2-7 fjerde ledd. Vi vil komme tilbake med en orientering om resultatet av forhandlingene. Dersom det blir aktuelt for Ås å søke om gjeldsforhandlinger etter gjeldsordningsloven anser vi prosessen som nå er igangsatt som et tilstrekkelig egenforsøk etter gjeldsordningsloven § 1-3 annet ledd, jf. tredje ledd.

8.9 INFORMASJON TIL NAMSMANNEN OM NAV S VURDERING AV EGENFORSØK

Namsmannen i Lillevik og Storevik

Vi vil med dette informere om at Peder Ås, født xx xxxx, har henvendt seg hit med forespørsel om å få gjennomført et egenforsøk i henhold til gjeldsordningsloven § 1-3 annet ledd, jf. tredje ledd, samt § 1-5. Etter vår vurdering er det ikke hensiktsmessig å forsøke å løse denne saken ved en utenrettslig gjeldsordning. Dette skyldes at Ås har opplyst å ha minst 50 kreditorer, og at han ikke har full oversikt over hvem disse er. Det er dermed stor fare for at ikke alle kreditorer vil bli funnet. På denne bakgrunn har vi kommet frem til at forhandlinger om utenrettslig gjeldsordning ikke vil bli iverksatt av oss i denne saken. Vi har rådet Ås til å søke om gjeldsordning etter gjeldsordningsloven, og ber om at opplysningene her vurderes i henhold til gjeldsordningsloven § 1-3 tredje ledd fjerde punktum hvor det heter:

"Dersom kommunen har opplyst at den ikke kommer til å behandle saken, skal vilkåret i annet ledd anses oppfylt med mindre det er klart at skyldneren selv ikke har gjort det denne evner for å komme frem til en gjeldsordning på egen hånd."

Etter vår vurdering vil det også være svært liten mulighet for at Ås kan løse saken på egen hånd.

8.10 INFORMASJONSBREV TIL SOLIDARISK MEDFORPLIKTEDE

Vi vil med dette informere om at Peder Ås har kontaktet oss og bedt om bistand i forbindelse med sin vanskelige økonomiske situasjon. Bakgrunnen for denne henvendelsen er at Ås har opplyst at du står som kausjonist for en av gjeldspostene i saken. Siden en eventuell gjeldsordning i saken dermed også vil ha betydning for deg, ber om at du kontakter oss slik at vi kan diskutere mulige løsningsalternativer for denne gjeldsposten. Vi vil samtidig opplyse om at dersom gjelden helt eller delvis blir inndekket av deg, vil du ha et regresskrav mot Ås som kan medtas i en eventuell gjeldsordning.